

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประเด็นเศรษฐกิจในรอบปี 2557

ประเด็นเศรษฐกิจปี 2557 และแนวโน้มปี 2558	1
ภาพรวมเศรษฐกิจไทยปี 2557	4
1. ภาคเศรษฐกิจต่างประเทศ.....	4
2. ด้านอุปทาน.....	10
2.1 ภาคอุตสาหกรรม	10
2.2 ภาคเกษตรกรรม	13
2.3 ภาคการท่องเที่ยว	15
2.4 ภาคอสังหาริมทรัพย์	17
Box: แนวโน้มรายได้เกษตรกรในปี 2558	19
3. ภาคการค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน	21
Box: การส่งออกไทยท่ามกลางความเสี่ยงในปี 2558	27
4. อุปสงค์ในประเทศ.....	29
4.1 การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน	29
4.2 การลงทุนภาคเอกชน	30
4.3 ภาคการคลัง.....	31
Box: ผลถ่วงจากหนี้ครัวเรือนต่อการบริโภคภาคเอกชน.....	34
Box: เขตเศรษฐกิจพิเศษ: นัยต่อเศรษฐกิจไทย	36
Box: ปฏิรูปภาคการคลัง: หนทางสู่การยกระดับการเติบโตของเศรษฐกิจไทย	38
5. ภาวะการเงินและอัตราดอกเบี้ย	40
6. การประเมินเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินไทย.....	45
6.1 เสถียรภาพในประเทศ	45
6.2 เสถียรภาพด้านต่างประเทศ	51
7. สรุปนโยบายและมาตรการการเงินที่สำคัญ	52

ประเด็นเศรษฐกิจปี 2557 และแนวโน้มปี 2558

เศรษฐกิจไทยในปี 2557 ขยายตัวเพียงร้อยละ 0.7 จากปีก่อน เพราะมีข้อจำกัดด้านการเติบโตจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ โดยในช่วงครึ่งแรกของปี เศรษฐกิจไทยไม่ขยายตัวเนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาครัฐและความเชื่อมั่นของครัวเรือนธุรกิจ รวมทั้งนักท่องเที่ยว ประกอบกับหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงทำให้ผู้บริโภคระมัดระวังในการใช้จ่ายและสถาบันการเงินระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ นอกจากนี้ การส่งออกสินค้ายังฟื้นตัวช้าตามอุปสงค์ต่างประเทศที่ขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป รวมทั้งไทยมีข้อจำกัดด้านการผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวธุรกิจจึงชะลอการผลิตและการลงทุนใหม่ออกไป

ในช่วงครึ่งหลังของปี 2557 เศรษฐกิจไทยทยอยฟื้นตัวเป็นลำดับจากการใช้จ่ายในประเทศและการท่องเที่ยวที่ปรับตัวดีขึ้นภายหลังสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลายและภาครัฐกลับมาดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามปกติ ประกอบกับมีการขยายการลงทุนของธุรกิจโทรคมนาคมและค้าปลีกเพื่อรองรับการเติบโตของอุปสงค์ในอนาคต อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวของเศรษฐกิจยังเป็นไปอย่างช้าๆ เพราะการส่งออกสินค้ายังอ่อนแอตามภาวะเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลัก โดยเฉพาะจีน ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศยุโรป นอกจากนี้ การใช้จ่ายของครัวเรือนยังถูกลดด้วยรายได้เกษตรกรที่ตกต่ำและภาระหนี้ที่สูง ความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวยังกลับมาไม่หมดเพราะหลายประเทศยังประกาศเตือนการเดินทางมาไทย ตลอดจนธุรกิจส่วนใหญ่ยังชะลอการลงทุนเพราะรอการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและรอภาครัฐลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน

เสถียรภาพโดยรวมของเศรษฐกิจไทยอยู่ในเกณฑ์ดี อัตราเงินเฟ้อทั่วไปลดลงจากราคาน้ำมันในประเทศที่ลดลงมาก ขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานสูงขึ้นจากราคาอาหารที่เพิ่มขึ้นตามการปรับขึ้นราคาก๊าซหุงต้ม สำหรับฐานะการเงินของสถาบันการเงินและภาคธุรกิจยังเข้มแข็ง สินเชื่อภาคเอกชนทั้งภาคครัวเรือนและธุรกิจชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจและความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินหลังจากที่ขยายตัวในอัตราที่สูงต่อเนื่องในปีก่อนหน้า

เสถียรภาพต่างประเทศโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มั่นคง ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล จากมูลค่าการนำเข้าที่หดตัวลงตามภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำมันที่ลดลงมากในช่วงปลายปี ขณะที่เงินทุนเคลื่อนย้ายขาดดุลจากการที่นักลงทุนไทยออกไปแสวงหาผลประโยชน์ในต่างประเทศมากขึ้นทั้งการลงทุนโดยตรงและการลงทุนในหลักทรัพย์เป็นสำคัญ สำหรับ**ค่าเงินบาท**ผันแปรตามสถานการณ์ทางการเมือง ทิศทางการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และความแตกต่างของการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศเศรษฐกิจหลัก แต่โดยรวมถือว่าผันผวนน้อย ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ค่าเงินบาท ณ สิ้นปีอ่อนลงเล็กน้อย ขณะที่ดัชนีค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นจากการอ่อนค่าของเงินเยน ยูโร และรูเบิล ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศยูโรที่ยังอ่อนแอ และการชะลอตัวของเศรษฐกิจรัสเซีย

ภาวะการเงินอยู่ในเกณฑ์ผ่อนคลายต่อเนื่อง โดย กนง. มีมติปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงในเดือนมีนาคม 2557 จากร้อยละ 2.25 ต่อปี เหลือร้อยละ 2.00 ต่อปี เพื่อลดความเสี่ยงจากผลกระทบของสถานการณ์ทางการเมือง และเพิ่มแรงสนับสนุนให้กับเศรษฐกิจที่ต้องใช้เวลาในการฟื้นตัว เช่นเดียวกับในช่วงครึ่งหลังของปีที่ กนง. ประเมินว่านโยบายการเงินที่ผ่อนคลายยังจำเป็นต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านเสถียรภาพการเงิน

ในปี 2558 เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวดีขึ้น โดยมีการใช้จ่ายภาคเอกชนซึ่งได้รับานิสงส์จากราคาน้ำมันที่ลดลงและภาคการท่องเที่ยวเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก กอปรกับการใช้จ่ายของภาครัฐจะกลับมาเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและบรรยากาศที่ดีต่อการลงทุนของภาคธุรกิจ ส่วนการส่งออกสินค้ามีแนวโน้มค่อยๆฟื้นตัวตามภาวะเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า สำหรับอัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องตามทิศทางราคาน้ำมันในตลาดโลก รวมทั้งแรงกดดันจากอุปสงค์ในประเทศที่มีไม่มากนัก

สำหรับประเด็นความเสี่ยงที่ต้องติดตาม ได้แก่ (1) การฟื้นตัวของการส่งออกสินค้าที่ยังมีความเสี่ยงจากเศรษฐกิจจีน ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศยุโรป ประกอบกับไทยยังมีข้อจำกัดด้านการผลิตสินค้าเทคโนโลยีสูง (2) ความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้าย จากการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศเศรษฐกิจหลักที่แตกต่างกันมากขึ้น (3) ความต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ และการเร่งรัดการใช้จ่ายภาครัฐให้เป็นไปตามเป้าหมาย และ (4) กำลังซื้อของภาคครัวเรือนที่ยังถูกจำกัดจากรายได้เกษตรกรที่อ่อนแอจากราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำ และภาระหนี้ที่อยู่ในระดับสูง

 ธนาคารแห่งประเทศไทย ภาวะเศรษฐกิจปี 2557							
	2555	2556		2557			
	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี
(% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน นอกจากระบุเป็นอย่างอื่น)							
อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย^{1/}	6.5	4.2	1.6	2.9	0.0	1.4	0.7
ด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย)							
การใช้จ่ายของครัวเรือน	6.7	3.4	-2.7	0.3	-1.3	2.0	0.3
การใช้จ่ายของรัฐบาล	7.5	5.4	4.5	4.9	3.1	2.5	2.8
การลงทุนสินทรัพย์ถาวร	13.2	5.2	-8.8	-2.0	-8.1	3.0	-2.8
- ภาคเอกชน	14.4	2.4	-8.1	-2.8	-7.2	4.0	-1.9
- ภาครัฐ	8.9	17.0	-11.2	1.3	-11.3	-0.6	-6.1
การส่งออกสินค้าและบริการ	3.1	5.6	2.9	4.2	-0.5	0.5	0.0
การนำเข้าสินค้าและบริการ	6.2	6.3	-1.4	2.3	-8.8	-0.7	-4.8
ด้านอุปทานในประเทศ (การผลิต)							
เกษตร	3.8	1.5	1.2	1.4	2.7	-0.4	1.1
อุตสาหกรรม	6.9	1.9	-1.7	0.1	-2.2	0.0	-1.1
ก่อสร้าง	7.8	7.6	-5.0	1.0	-7.5	0.0	-3.8
บริการและอื่นๆ	6.6	6.2	4.6	5.4	1.5	2.8	2.2
เสถียรภาพในประเทศ							
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	3.02	2.70	1.67	2.18	2.23	1.56	1.89
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน (ไม่รวมราคาอาหารสดและพลังงาน)	2.09	1.23	0.78	1.00	1.45	1.72	1.59
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.7	0.7	0.7	0.7	0.9	0.7	0.8
หนี้สาธารณะ ณ สิ้นงวด (พันล้านบาท)	4,961	5,224	5,450	5,450	5,655	5,624	5,624
สัดส่วนต่อ GDP ณ สิ้นงวด (ร้อยละ)	43.7	44.5	45.7	45.7	47.1	45.8	45.8
เสถียรภาพต่างประเทศ (หนี้ล้านดอลลาร์ สรอ.)							
ดุลการค้า	6.0	-2.5	9.2	6.7	12.2	12.4	24.6
ดุลบัญชีเดินสะพัด	-1.5	-6.2	3.7	-2.5	4.9	9.3	14.2
บัญชีทุน	0.2	0.1	0.1	0.3	0.0	0.1	0.1
เงินทุนเคลื่อนย้าย	13.7	8.1	-7.8	0.3	-6.5	-8.9	-15.4
ดุลการชำระเงิน	5.3	0.2	-5.2	-5.0	-1.1	-0.1	-1.2
เงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นงวด	181.6	170.8	167.3	167.3	168.2	157.1	157.1
หนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นงวด	130.7	140.9	141.9	141.9	144.8	140.8	140.8
สัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ระยะสั้น (เท่า)	3.1	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7	2.7
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อ GDP (ร้อยละ)	38.0	39.3	38.7	38.7	39.2	37.5	37.5
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อมูลค่าส่งออกสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	51.5	53.1	51.9	51.9	52.6	50.3	50.3
สัดส่วนหนี้ระยะสั้นต่อหนี้ต่างประเทศ (ร้อยละ)	44.5	45.6	43.6	43.6	43.1	40.6	40.6
ภาคการเงิน (ณ สิ้นงวด) (พันล้านบาท)							
ฐานเงิน	1,497.8	1,386.1	1,581.3	1,581.3	1,508.1	1,666.8	1,666.8
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	9.7	4.2	5.6	5.6	8.8	5.4	5.4
ปริมาณเงินตามความหมายแคบ	1,598.3	1,519.7	1,661.3	1,661.3	1,585.2	1,681.3	1,681.3
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	13.0	4.6	3.9	3.9	4.3	1.2	1.2
ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง	14,966.8	15,446.0	16,062.2	16,062.2	16,119.8	16,808.0	16,808.0
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	10.4	10.2	7.3	7.3	4.4	4.6	4.6
เงินฝากรวมตัวแลกเปลี่ยนของสถาบันการเงิน ^{2/}	14,656.5	15,214.1	15,764.2	15,764.2	15,788.5	16,402.0	16,402.0
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	11.1	10.4	7.6	7.6	3.8	4.0	4.0
สินเชื่อภาคเอกชนของสถาบันการเงิน ^{2/}	13,359.0	13,989.9	14,688.9	14,688.9	14,892.7	15,351.0	15,351.0
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	15.3	12.9	10.0	10.0	6.5	4.5	4.5
อัตราดอกเบี้ย (ณ สิ้นงวด) (ร้อยละต่อปี)							
- ตลาดซื้อคืนพันธบัตร 1 วัน	2.75	2.50	2.25	2.25	2.00	2.00	2.00
- ระหว่างธนาคาร (ฐานนิยม)	2.65	2.40	2.15	2.15	1.90	1.90	1.90
- เงินฝากประจำ 1 ปี ^{3/}	2.46	2.40	2.23	2.23	1.73	1.73	1.73
- ลูกค้ายืม ^{3/}	7.00	7.00	6.84	6.84	6.75	6.75	6.75
อัตราแลกเปลี่ยน (ณ สิ้นงวด) (บาท:ดอลลาร์ สรอ.)	30.61	31.02	32.86	32.86	32.45	32.90	32.90

หมายเหตุ: ^{1/} ณ ราคาคงที่^{2/} สถาบันการเงิน หมายถึง สถาบันรับฝากเงินทุกประเภท ยกเว้น ธนาคารแห่งประเทศไทย^{3/} อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่ง

E = ข้อมูลประมาณการโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และธนาคารแห่งประเทศไทย

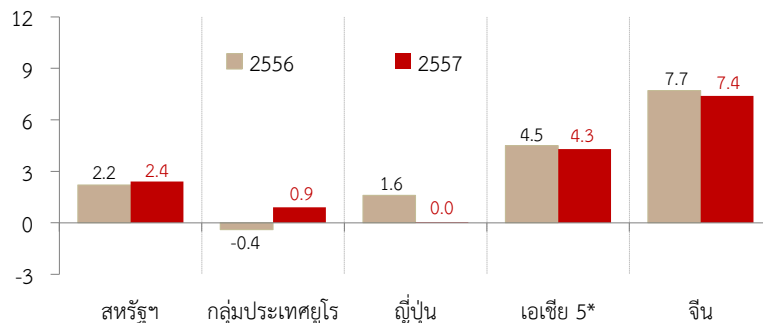

1. ภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศ

เศรษฐกิจโลกในปี 2557 พ้นตัวต่อเนื่องจากปีก่อน แต่การฟื้นตัวยังเปราะบางและแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค โดยเศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวได้ดีจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ปรับดีขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่เศรษฐกิจกลุ่มยูโรและญี่ปุ่นยังฟื้นตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป ส่วนเศรษฐกิจเอเชียขยายตัวชะลอลงบ้าง โดยเฉพาะเศรษฐกิจจีนที่ชะลอลงจากการปฏิรูปเศรษฐกิจ

อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกปี 2556 และ 2557

ร้อยละเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน

หมายเหตุ: * คำนวณโดยการถ่วงน้ำหนักตาม GDP-PPP ของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน และสิงคโปร์

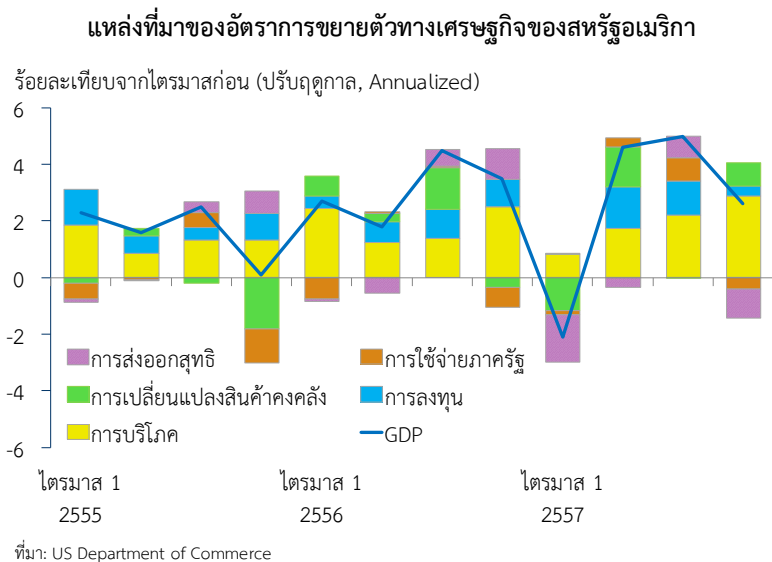
ที่มา: Bureau of Economic Analysis (US Department of Commerce), Cabinet Office of Japan, CEIC, Eurostat และการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก (G3)

สหรัฐอเมริกา: ขยายตัวในเกณฑ์ดีจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ปรับดีขึ้นต่อเนื่อง

เศรษฐกิจสหรัฐฯ ในปี 2557 ขยายตัวร้อยละ 2.4 ปรับดีขึ้นจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 2.2 โดยเศรษฐกิจในไตรมาสแรกหดตัวตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ชะลอลงมาจากสภาพอากาศที่หนาวเย็นกว่าปกติในสหรัฐฯ แต่กลับมาขยายตัวได้ในไตรมาสที่ 2 ตามการขยายตัวของการบริโภคภาคครัวเรือน การลงทุนภาคธุรกิจ การส่งออก และการผลิตเพื่อสะสมสินค้าคงคลัง

ในช่วงครึ่งหลังของปี เศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวต่อเนื่อง จากพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ปรับดีขึ้น โดยเฉพาะตลาดแรงงาน ขณะที่ตลาดอสังหาริมทรัพย์ฟื้นตัวอย่างช้าๆ ส่งผลให้คณะกรรมการนโยบายการเงินของสหรัฐฯ ประกาศยุติการเข้าซื้อพันธบัตรรัฐบาลระยะยาวและพันธบัตรที่มีสินเชื่อที่อยู่อาศัยซ้ำประกันในการประชุมเดือนตุลาคม 2557¹ ทั้งนี้ ตลาดแรงงานที่ฟื้นตัว ความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและผู้บริโภคที่ปรับดีขึ้น ราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับต่ำ และฐานะทางการเงินของภาคครัวเรือนที่ดีขึ้นเป็นลำดับตามราคาสินทรัพย์ รวมถึงนโยบายการเงินที่ยังคงผ่อนคลาย จะเป็นปัจจัยที่ช่วยให้เศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวในระยะต่อไป

¹ การประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินของสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 28 - 29 ตุลาคม 2557 มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ร้อยละ 0-0.25 ต่อปี และยุติการเข้าซื้อพันธบัตรรัฐบาลระยะยาวและพันธบัตรที่มีสินเชื่อที่อยู่อาศัยซ้ำประกัน

กลุ่มยูโร²: เศรษฐกิจกลุ่มยูโรขยายตัวในระดับต่ำส่วนหนึ่งจากปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ (Geopolitical Risk)

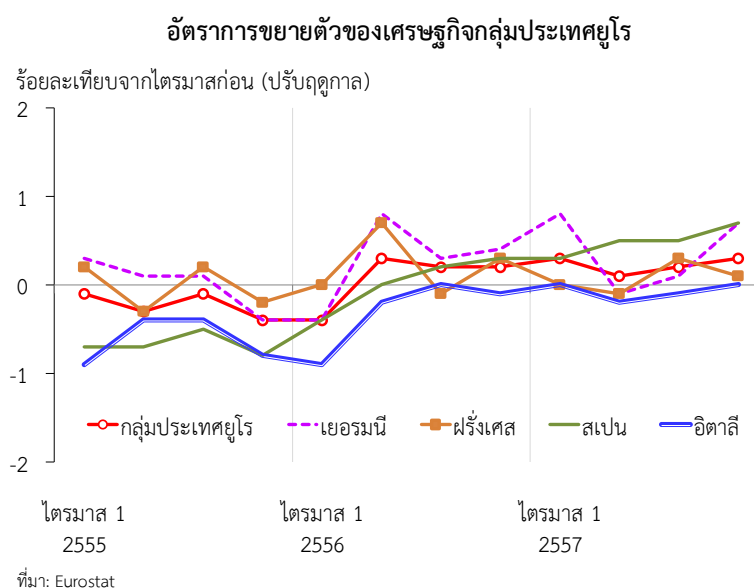
เศรษฐกิจกลุ่มยูโรในปี 2557 ขยายตัวร้อยละ 0.9 ปรับดีขึ้นจากปีก่อนที่หดตัวร้อยละ 0.4 แต่การฟื้นตัวยังเป็นไปอย่างช้าๆ โดยแม้ว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจในไตรมาสแรกเร่งขึ้นมากจากสภาพอากาศที่อุ่นกว่าปกติในยุโรป ซึ่งส่งผลดีต่อการลงทุนภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคการก่อสร้าง แต่เศรษฐกิจในไตรมาสที่ 2 ชะลอลงจากความตึงเครียดระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจชะลอออกไป

เศรษฐกิจกลุ่มยูโรยังอ่อนแอในช่วงครึ่งหลังของปี จากสถานการณ์ระหว่างรัสเซียและยูเครนที่รุนแรงขึ้นหลังสหภาพยุโรปประกาศมาตรการคว่ำบาตรรัสเซียเพิ่มเติมและการปฏิรูปเชิงโครงสร้างที่ล่าช้าในฝรั่งเศสและอิตาลี ทั้งนี้ ความเสี่ยงที่อัตราเงินเฟ้ออาจอยู่ในระดับต่ำยาวนานขึ้น³ ส่งผลให้ธนาคารกลางยุโรปประกาศผ่อนคลายนโยบายการเงินเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2557⁴ โดยนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายนี้อาจช่วยลดต้นทุนเศรษฐกิจกลุ่มยูโรให้ขยายตัวได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวของเศรษฐกิจกลุ่มยูโรยังต้องอาศัยการปฏิรูปเชิงโครงสร้างในระยะยาว

² ประกอบด้วย 18 ประเทศที่ใช้เงินสกุลยูโรร่วมกัน โดยเศรษฐกิจเยอรมนี ฝรั่งเศส อิตาลี และสเปนมีสัดส่วนร้อยละ 29 22 16 และ 11 ของขนาดเศรษฐกิจกลุ่มยูโรในปี 2556 ตามลำดับ ขณะที่เศรษฐกิจกรีซ ไอร์แลนด์ และโปรตุเกส รวมกันมีสัดส่วนร้อยละ 5

³ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ได้ปรับเพิ่มประมาณการความเสี่ยงที่เศรษฐกิจกลุ่มประเทศยูโรจะเข้าสู่ภาวะถดถอยเป็นร้อยละ 38 ในเดือนตุลาคม 2557 จากร้อยละ 20 ในเดือนเมษายน 2557

⁴ ได้แก่ (1) ประกาศปรับลดอัตราดอกเบี้ยลงในการประชุมสองครั้ง (มิถุนายนและกันยายน 2557) รวมร้อยละ 0.2 ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Refinancing Rate) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมกับ ECB (Marginal Lending Rate) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากกับ ECB (Deposit Rate) ลงมาอยู่ที่ร้อยละ 0.05 0.3 และ -0.2 ต่อปี ตามลำดับ (2) ประกาศให้ความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องแก่ธนาคารพาณิชย์เพื่อสนับสนุนการปล่อยสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำระยะยาวให้กับภาคเอกชน (Targeted Longer-term Refinancing Operation: TLTROs) และ (3) เข้าซื้อพันธบัตรที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Asset Backed Securities Purchase Program) และตราสารหนี้ที่มีการค้ำประกัน (Covered Bonds Purchase Program)

ญี่ปุ่น: เศรษฐกิจทรงตัวจากปีก่อน จากการขึ้นภาษีการบริโภคตั้งแต่ไตรมาสที่ 2

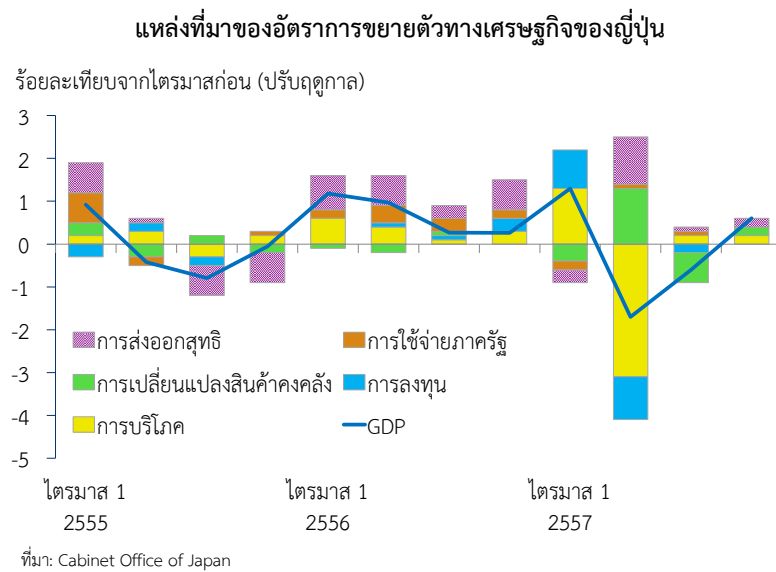
เศรษฐกิจญี่ปุ่นในปี 2557 ทรงตัวจากปีก่อน โดยในไตรมาสแรก เศรษฐกิจขยายตัวดีจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เร่งขึ้นมาก่อนการปรับขึ้นภาษีการบริโภค (Consumption Tax)⁵ แต่หดตัวในไตรมาสที่ 2 หลังจากการขึ้นภาษีการบริโภค เนื่องจากครัวเรือนและธุรกิจชะลอการใช้จ่าย ซึ่งส่งผลต่อเนื่องให้เศรษฐกิจในไตรมาสที่ 3 หดตัวจนเข้าสู่ภาวะถดถอย (Technical Recession)

ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่อ่อนแอ คณะกรรมการนโยบายการเงินของญี่ปุ่นมีมติให้ผ่อนคลายนโยบายการเงินเพิ่มเติมผ่านการทำมาตรการเพิ่มปริมาณฐานเงิน⁶ เพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจและให้เงินเพื่อกลับสู่ระดับเป้าหมายที่ร้อยละ 2 นอกจากนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นได้ประกาศเลื่อนการปรับขึ้นภาษีการบริโภคครั้งที่ 2⁷ จากวันที่ 1 ตุลาคม 2558 เป็นวันที่ 1 เมษายน 2560 โดยนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายนโยบายการเงินที่มีแนวโน้มอ่อนค่าอย่างต่อเนื่อง และการเลื่อนการขึ้นภาษีการบริโภคจะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนเศรษฐกิจญี่ปุ่นให้ขยายตัวได้ในระยะสั้น อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างและการฟื้นฟูเศรษฐกิจ (Growth Strategy) ยังมีความจำเป็นต่อการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในระยะยาว

⁵ รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศใช้ภาษีการบริโภคอัตราใหม่ที่ร้อยละ 8 (จากเดิมร้อยละ 5) เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2557

⁶ ธนาคารกลางญี่ปุ่นประกาศเพิ่มขนาดการทำมาตรการ Q-Squared (Quantitative and Qualitative Monetary Easing) ในการประชุมวันที่ 31 ตุลาคม 2557 โดยจะเพิ่มปริมาณฐานเงินผ่านการเข้าซื้อสินทรัพย์ต่างๆ (โดยเฉพาะพันธบัตรรัฐบาลญี่ปุ่น) ในอัตรา 80 ล้านล้านเยนต่อปี (เพิ่มจากเดิมที่ 60-70 ล้านล้านเยนต่อปี)

⁷ การขึ้นภาษีการบริโภคครั้งที่ 2 จะปรับขึ้นเป็นร้อยละ 10 (จากร้อยละ 8)

เศรษฐกิจจีนและภูมิภาคเอเชีย: ขยายตัวชะลอลงจากอุปสงค์ในประเทศเป็นสำคัญ ขณะที่การส่งออกของประเทศส่วนใหญ่ฟื้นตัวตามทิศทางการขยายตัวของเศรษฐกิจกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก (G3)

เศรษฐกิจจีนในปี 2557 ขยายตัวร้อยละ 7.4 ชะลอลงจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 7.7 ตามอุปสงค์ในประเทศที่ชะลอลงเป็นสำคัญ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมาตรการปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อลดความเสี่ยงที่สะสมในภาคการเงินและภาคการคลัง ซึ่งส่งผลให้การลงทุนชะลอลง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่มีกำลังการผลิตส่วนเกินและภาคอสังหาริมทรัพย์ที่มีอุปทานส่วนเกินในหลายมณฑล ขณะที่การบริโภคโดยรวมขยายตัวชะลอลงในช่วงครึ่งแรกของปี โดยเฉพาะการใช้จ่ายของภาครัฐจากมาตรการป้องกันการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ส่วนการส่งออกขยายตัวชะลอลงจากฐานที่สูงในปีก่อนที่มีการแจ้งมูลค่าการส่งออกที่สูงเกินจริง (Over-invoicing) เพื่อนำเงินเข้ามาเก็งกำไรในตลาดเงินจีน

ในช่วงครึ่งหลังของปี เศรษฐกิจจีนชะลอลงต่อเนื่องตามการลงทุนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม การบริโภคเริ่มทรงตัวโดยมีแรงสนับสนุนจากกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้นตามค่าจ้างแรงงานที่ขยายตัวต่อเนื่องและราคาน้ำมันที่ลดลง สำหรับการส่งออกขยายตัวเร่งขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ซึ่งเป็นคู่ค้าสำคัญ และวัฏจักรขาขึ้นของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เริ่มมีการออกผลิตภัณฑ์รุ่นใหม่ในช่วงปลายปี

ในการลดผลกระทบจากการปฏิรูปในภาคการเงินต่อภาคเกษตรและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งมีสัดส่วนการจ้างงานสูง รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ภาคอสังหาริมทรัพย์ปรับตัวเข้าสู่สมดุล รัฐบาลจีนได้ดำเนินการมาตรการสนับสนุนเฉพาะภาคเศรษฐกิจ (Targeted Measures) อาทิ การปรับ

ลดอัตราส่วนการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง (Reserve Requirement Ratio: RRR) สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่ปล่อยกู้ให้กับบริษัทท้องถิ่นและบริษัทขนาดเล็ก ในสัดส่วนสูง อีกทั้งทางการเงินยังเข้าดูแลสภาพคล่องอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนการลงทุนและการบริโภค และลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงในเดือน พฤศจิกายน 2557 เพื่อดูแลต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ทั้งนี้ คาดว่าทางการเงินจะรักษาสมดุลระหว่างการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการปฏิรูปต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจเงินชะลอไปอีกระยะหนึ่ง

เศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียไม่รวมจีน⁸ ในปี 2557 ส่วนใหญ่ขยายตัวในอัตราชะลอเล็กน้อยจากปีก่อน ตามการลงทุนเป็นสำคัญ เศรษฐกิจของประเทศส่วนใหญ่มีสัญญาณดีขึ้นในไตรมาสแรกจากการฟื้นตัวของการส่งออกสอดคล้องกับเศรษฐกิจกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก โดยเฉพาะกลุ่มยูโรและญี่ปุ่น ประกอบกับการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ฟื้นตัวได้ตามวัฏจักรอิเล็กทรอนิกส์โลก อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจเริ่มชะลอลงบ้างในไตรมาสที่ 2 จากการส่งออก โดยเฉพาะการส่งออกไปญี่ปุ่นที่ชะลอ

ในช่วงครึ่งหลังของปี 2557 เศรษฐกิจของประเทศเอเชียไม่รวมจีนส่วนใหญ่ชะลอต่อเนื่อง ตามการส่งออกไปญี่ปุ่น กลุ่มยูโร และจีน รวมถึงการลงทุนโดยเฉพาะในภาคอสังหาริมทรัพย์ที่แผ่วลงเนื่องจากสถาบันการเงินเพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยกู้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การบริโภคภาคเอกชนโดยรวมขยายตัวได้จากภาวะการจ้างงานที่อยู่ในเกณฑ์ดี ในระยะต่อไป เศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวได้ตามการบริโภคภาคเอกชน โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากภาวะการจ้างงานที่อยู่ในเกณฑ์ดี และราคาน้ำมันในตลาดโลกที่อยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับการส่งออกมีแนวโน้มปรับดีขึ้นจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่เป็นตลาดส่งออกสำคัญ

⁸ ประกอบด้วย ไต้หวัน ฮองกง เกาหลีใต้ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์

2. ด้านอุปทาน

2.1 ภาคอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรมในปี 2557 หดตัวจากปีก่อน โดยเฉพาะการผลิตเพื่อขายในประเทศ ตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวมากในช่วงครึ่งแรกของปี อย่างไรก็ตาม การผลิตโดยรวมเริ่มปรับตัวขึ้นหลังสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลายในช่วงกลางปี และสามารถกลับมาขยายตัวเป็นบวกเล็กน้อยในไตรมาสที่ 4

การผลิตภาคอุตสาหกรรมหดตัวจากปีก่อนตามการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นสำคัญ เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศฟื้นตัวค่อนข้างช้า โดยถูกกระทบเพิ่มเติมจากสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงต้นปี อีกทั้งภาระหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงเป็นปัจจัยถ่วงการใช้จ่ายของครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรที่ปรับลดลงมากโดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี ทำให้กำลังซื้ออ่อนแอและครัวเรือนยังคงกังวลกับการใช้จ่ายใช้สอย

อย่างไรก็ดี การผลิตเพื่อส่งออกได้รับผลดีจากการทยอยฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ทำให้อุปสงค์จากต่างประเทศของหลายอุตสาหกรรมปรับตัวขึ้นเป็นลำดับจากต้นปี เช่น อุตสาหกรรมหลอดอิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบ (IC) ชิ้นส่วนยานยนต์เพื่อการส่งออก รวมถึงผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก แม้จะยังมีข้อจำกัดในอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (Hard Disk Drive: HDD) ที่ผู้ผลิต

ไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภคในตลาดโลก และอุตสาหกรรมกึ่งแข่งขันที่มีความต้องการในต่างประเทศแต่ไทยขาดแคลนวัตถุดิบเพราะปัญหาโรคระบาดในกุ้ง โดยรวมแล้วอุปสงค์ต่างประเทศจึงเป็นแรงขับเคลื่อนให้การผลิตภาคอุตสาหกรรมเริ่มฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในช่วงครึ่งหลังของปี สอดคล้องกับปริมาณการใช้ไฟฟ้าในภาคอุตสาหกรรมและจำนวนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมที่ปรับดีขึ้นในช่วงเดียวกัน

ทั้งนี้ อุตสาหกรรมสำคัญที่ขยายตัวได้ดีในปี 2557 ได้แก่

◆ **หลอดอิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบ (IC)** ขยายตัวจากความต้องการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ที่มีสัดส่วนการใช้ IC ในระบบต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น ระบบควบคุมอุณหภูมิ ไฟฟ้าเบาะนั่ง และกระจกหลัง รวมทั้งความต้องการใช้ IC ในเครื่องมือสื่อสารที่เพิ่มขึ้น

◆ **หมวดผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก** ขยายตัวจากผลิตภัณฑ์พลาสติกเป็นสำคัญ เนื่องจากความต้องการใช้พลาสติกในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น รวมทั้งความต้องการใช้พลาสติกเป็นวัตถุดิบพื้นฐานในการผลิตสินค้าต่างๆ ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศขยายตัวดีจากปีก่อน

◆ **หมวดเครื่องนุ่งห่ม** ขยายตัวดีโดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี ส่วนหนึ่งจากปัจจัยชั่วคราว เนื่องจากมีการเร่งผลิตเพื่อส่งออกไปยังตลาดยุโรป ก่อนการสิ้นสุดสิทธิประโยชน์ทางภาษี (GSP) ในปี 2558 และอีกส่วนหนึ่งจากคำสั่งซื้อจากญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้น

◆ **หมวดเคมีภัณฑ์** ขยายตัวตามการผลิตเม็ดพลาสติกเป็นสำคัญจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้เม็ดพลาสติกเป็นวัตถุดิบ

ในขณะเดียวกัน มีอุตสาหกรรมสำคัญที่หดตัว ได้แก่

◆ **หมวดยานยนต์** หดตัวเนื่องจาก (1) ผู้ผลิตปรับลดการผลิตลงหลังเสร็จสิ้นการส่งมอบรถยนต์ภายใต้มาตรการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรก (2) ราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำและภาระหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงทำให้ผู้บริโภคชะลอการซื้อรถยนต์ (3) สถาบันการเงินระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อรถยนต์ โดยเฉพาะในช่วงที่คุณภาพสินเชื่อรถยนต์มีแนวโน้มด้อยลง (4) การลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐที่บางส่วนมีความล่าช้ากระทบต่อความต้องการซื้อรถยนต์ของธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้อง และ (5) การผลิตเพื่อส่งออกที่มีแนวโน้มดีขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปีกลับชะลอลงในช่วงครึ่งหลังของปีตามภาวะเศรษฐกิจของคู่ค้าสำคัญบางประเทศ จึงไม่สามารถชดเชยการลดลงของยอดขายในประเทศได้

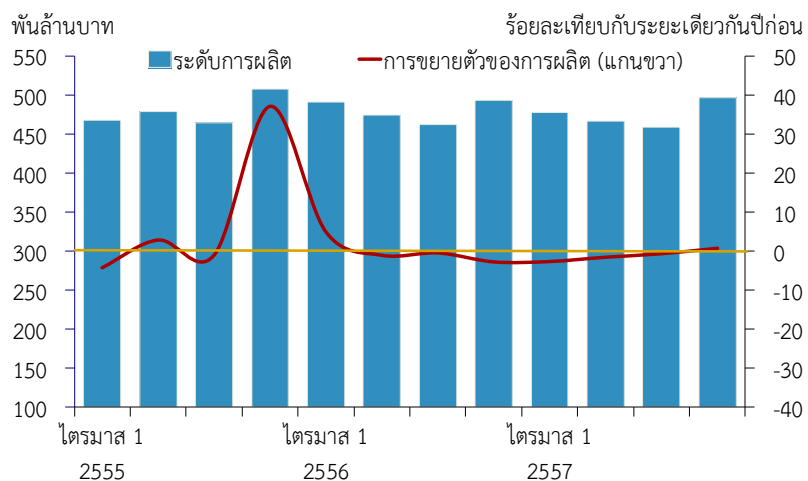
◆ **หมวดปิโตรเลียม** หดตัวเพราะการปิดปรับปรุงโรงกลั่นที่มากกว่าปกติ จากความต้องการใช้น้ำมันในประเทศที่ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ประกอบกับผู้ผลิตลดการผลิตลงในช่วงปลายปี เนื่องจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ลดลงต่อเนื่องสร้างความไม่แน่นอนในการคาดการณ์ราคา

น้ำมันดิบในอนาคต และทำให้ผู้ผลิตประสบปัญหาขาดทุนสต็อกน้ำมัน (Stock Loss) ผู้ผลิตจึงพยายามลดการผลิตลง

◆ **หมวดอาหารและเครื่องดื่ม** หดตัวจากการผลิตกุ้งแช่แข็งเพราะขาดแคลนวัตถุดิบกุ้งมากขึ้นจากปัญหาโรคระบาด Early Mortality Syndrome (EMS) ที่มีต่อเนื่องจากปีก่อน ขณะที่การผลิตเปียร์ลดลงตามยอดขายที่ได้รับผลกระทบจากกำลังซื้อที่ลดลงของผู้บริโภคในประเทศ

◆ **หมวดฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์** หดตัวตามความต้องการใช้ในตลาดโลกจากการเปลี่ยนรสนิยมของผู้บริโภคซึ่งหันไปใช้สินค้าไฮเทคและสินค้าทดแทน เช่น Solid-State Drive (SSD) ประกอบกับอุปสงค์ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนคอมพิวเตอร์เป็นรุ่นใหม่มีไม่มากเท่าที่คาด ผู้ผลิตรายใหญ่จึงจำเป็นต้องชะลอการผลิตเพื่อระบายสินค้าคงคลังที่สะสมไว้ในช่วงก่อนหน้านี้ ทำให้ภาพรวมการผลิตทั้งปีหดตัวจากปีก่อน ทั้งนี้ ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างจะยังคงเป็นปัจจัยถ่วงการผลิตของสินค้าหมวดนี้ในระยะข้างหน้า

การผลิตภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาคงที่

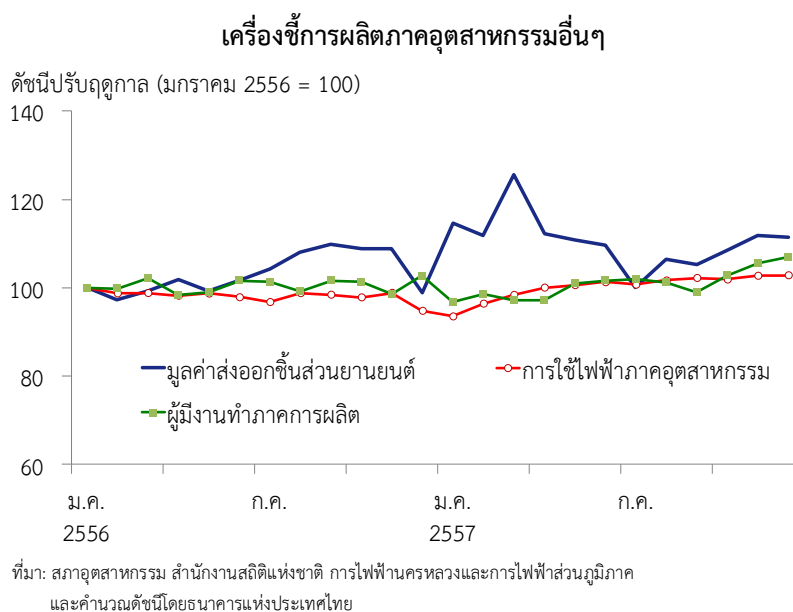

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม (ร้อยละเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน)	น้ำหนัก 2543	Relative Weight 2555	2556	2557	2557			
					ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
อาหารและเครื่องดื่ม	15.5	14.1	-6.7	-2.7	-3.4	-5.0	-1.9	-0.4
ปิโตรเลียม	10.4	8.6	-2.0	-6.3	-6.7	2.4	-11.0	-8.6
สิ่งทอ	7.3	2.1	3.3	-1.4	-0.5	-3.5	-1.1	-0.6
เครื่องนุ่งห่ม	7.1	4.2	-4.4	3.2	8.0	-2.4	-0.3	8.3
HDD	7.2	24.3	-7.5	-1.7	-7.8	2.3	2.5	-3.8
IC & Semiconductor	6.8	4.4	-0.3	11.2	5.8	11.2	19.8	7.8
ยานยนต์	5.4	15.8	1.4	-22.5	-26.2	-29.3	-22.6	-9.4
ปูนและวัสดุก่อสร้าง	4.8	4.7	2.1	-4.1	-1.6	-5.4	-4.5	-4.9
เคมีภัณฑ์	4.4	4.2	-0.9	2.7	2.2	1.3	1.3	6.0
ยางและพลาสติก	4.0	3.0	2.4	2.5	4.0	4.3	2.1	-0.4
เครื่องใช้ไฟฟ้า	3.7	4.9	-2.1	-1.3	-0.6	-7.4	-1.9	6.7

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

2.2 ภาคเกษตรกรรม

รายได้เกษตรกร¹ ในปี 2557 หดตัวจากด้านราคา ขณะที่ผลผลิตขยายตัวเล็กน้อย

รายได้เกษตรกรหดตัวต่อเนื่องเป็นปีที่สาม จากการหดตัวของราคาพืชเศรษฐกิจหลัก 3 ลำดับแรกของไทย ได้แก่ ยางพารา ข้าวเปลือก และอ้อย ซึ่งมีมูลค่ารวมถึงร้อยละ 59 ของสินค้าเกษตรกรรมทั้งหมด โดยหดตัวร้อยละ 26 18 และ 5 ตามลำดับ เนื่องจาก (1) ราคายางพาราหดตัวมากตามการชะลอตัวของความต้องการในตลาดโลก โดยเฉพาะความต้องการจากจีนซึ่งมีสต็อกยางพาราอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ การลดลงของราคาน้ำมันดิบส่งผลให้การใช้ยางสังเคราะห์เพิ่มขึ้นทดแทนยางธรรมชาติได้บางส่วน (2) ราคาข้าวเปลือกหดตัวจากการสิ้นสุดโครงการรับจำนำข้าวและการระบายสต็อกข้าวของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง และ (3) ราคาอ้อยหดตัวจากอุปทานส่วนเกินในตลาดโลกเนื่องจากผลผลิตของประเทศหลักเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะบราซิล

ร้อยละเทียบกับ ระยะเดียวกันปีก่อน	2556	2557				
		ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
รายได้เกษตรกร	-3.0	-5.3	2.3	-2.0	-5.5	-13.0
ผลผลิตสินค้าเกษตรกรรม ^P	-2.2	1.0	3.1	5.4	1.8	-3.5
ราคาสินค้าเกษตรกรรม	-0.8	-6.2	-0.8	-7.0	-7.2	-9.8

หมายเหตุ: รายได้เกษตรกรไม่ได้รวมเงินจ่ายโอนจากภาครัฐ ได้แก่ โครงการรับจำนำข้าว เงินช่วยเหลือชาวนา และเงินชดเชยต้นทุนการผลิตแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ

P = ข้อมูลปีล่าสุดเป็นข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

¹ รายได้เกษตรกรเป็นรายได้ที่ไม่รวมมาตรการของภาครัฐ

ในปี 2557 ผลผลิตสินค้าเกษตรกรรมขยายตัวร้อยละ 1 โดยผลผลิตผักและผลไม้ขยายตัวตามสภาพอากาศที่เหมาะสมในช่วงต้นปี และผลผลิตปศุสัตว์ โดยเฉพาะไก่เนื้อ ขยายตัวตามความต้องการจากต่างประเทศที่ดีขึ้น อีกทั้งผู้ประกอบการรายใหญ่กลับมาดำเนินการผลิตได้ในช่วงกลางปี สำหรับผลผลิตยางพาราทรงตัวจากปีก่อน โดยแม้จะเพิ่มขึ้นในช่วงต้นปีตามการขยายพื้นที่เพาะปลูกในช่วงก่อนหน้านี้ แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีผลผลิตยางพาราลดลงเนื่องจากชาวสวนยางชะลอการกรีดยางออกไปเพราะราคาตกต่ำ ขณะที่ผลผลิตข้าวทรงตัวตามพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่ใกล้เคียงกับปีก่อน

ราคาสินค้าเกษตรกรรมที่เกษตรกรขายได้

(หน่วย: บาทต่อตัน)

	2556	2557				
	ทั้งปี	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาสินค้าเกษตรกรรม						
(2548 =100)	152.2	142.7	149.3	141.9	141.3	138.4
Δ%	-0.8	-6.2	-0.8	-7.0	-7.2	-9.8
1. ดัชนีราคาพืชผล						
(2548 =100)	158.1	142.3	149.5	141.0	140.2	138.3
Δ%	-6.1	-10.0	-7.1	-11.8	-10.6	-10.7
ข้าวหอมมะลิ	15,582	13,782	14,220	13,853	13,991	13,065
Δ%	3.2	-11.6	-10.4	-12.2	-10.7	-12.9
ข้าวเปลือกเจ้าชั้น 1 (5%)	9,385	7,713	7,741	7,118	8,088	7,907
Δ%	-7.1	-17.8	-25.7	-27.5	-11.4	-3.3
ยางพารา	74,755	55,415	62,573	60,893	53,033	45,160
Δ%	-16.9	-25.9	-22.8	-19.4	-25.6	-36.6
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	7,897	7,241	6,677	7,360	7,440	7,487
Δ%	-12.7	-8.3	-23.8	-14.3	-2.2	12.8
มันสำปะหลัง	2,130	2,103	2,200	2,113	1,903	2,197
Δ%	5.7	-1.3	5.8	-4.9	-11.2	5.9
ปาล์มน้ำมัน	3,617	4,354	5,137	3,543	4,107	4,630
Δ%	-24.2	20.4	53.0	10.3	17.1	5.5
2. ดัชนีราคาปศุสัตว์						
(2548 =100)	127.9	139.9	228.8	188.7	143.2	135.9
Δ%	12.5	9.3	14.8	11.9	7.7	3.4
3. ดัชนีราคาประมง						
(2548 =100)	161.6	182.7	136.7	123.8	174.0	167.2
Δ%	55.4	13.0	70.4	16.1	4.6	-18.0

หมายเหตุ: Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3 ภาคการท่องเที่ยว

ภาคการท่องเที่ยวหดตัวเนื่องจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศที่ยืดเยื้อ รวมถึงภาวะเศรษฐกิจและรายได้ของนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักที่ชะลอตัว ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 4 ปี

นักท่องเที่ยวต่างประเทศในปี 2557 มีจำนวน 24.8 ล้านคน ลดลงร้อยละ 6.7 จากปีก่อน และเป็นการลดลงครั้งแรกในรอบ 4 ปี เนื่องจาก (1) การชุมนุมทางการเมืองที่ยืดเยื้อตั้งแต่ปลายปี 2556 จนกระทั่งมีการประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน การประกาศกฏอัยการศึก และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ทำให้จำนวนประเทศที่ประกาศเตือนนักท่องเที่ยว (Travel Warning) และระดับความรุนแรงในการแจ้งเตือนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ (2) เศรษฐกิจรัสเซีย ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศยุโรปที่อ่อนแอและการอ่อนค่าของสกุลเงินกลุ่มดังกล่าวทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาไทยน้อยลง (สัดส่วนรวมประมาณร้อยละ 30 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด) และ (3) การเพิ่มความเข้มงวดของมาตรการห้ามรถโดยสารที่จดทะเบียนในประเทศมาเลเซียเดินทางออกนอกพื้นที่จังหวัดสงขลา ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมาเลเซียซึ่งเป็นตลาดหลักอันดับที่ 2 ของไทยเดินทางมาท่องเที่ยวไทยน้อยลง

อย่างไรก็ดี นักท่องเที่ยวจีนซึ่งเป็นตลาดอันดับที่ 1 ของไทยสามารถฟื้นตัวกลับมาได้อย่างรวดเร็วหลังจากสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศคลี่คลาย และทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ได้อีกครั้งในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีแม้ภาวะเศรษฐกิจจีนจะชะลอตัว ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมาตรการเร่งฟื้นฟูความเชื่อมั่นของภาครัฐและมาตรการยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่านักท่องเที่ยวจีน และได้หวนเป็นเวลา 3 เดือน (9 สิงหาคม – 8 พฤศจิกายน 2557) การฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่งของนักท่องเที่ยวจีนช่วยชดเชยการชะลอตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะรัสเซียที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจและเป็นตลาดอันดับที่ 3 ของไทย รวมทั้งมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ภาพรวมการท่องเที่ยวของไทยปรับตัวดีขึ้นได้ในช่วงครึ่งหลังของปี 2557 และมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องในปี 2558

เครื่องชี้ภาวะการท่องเที่ยวและโรงแรม

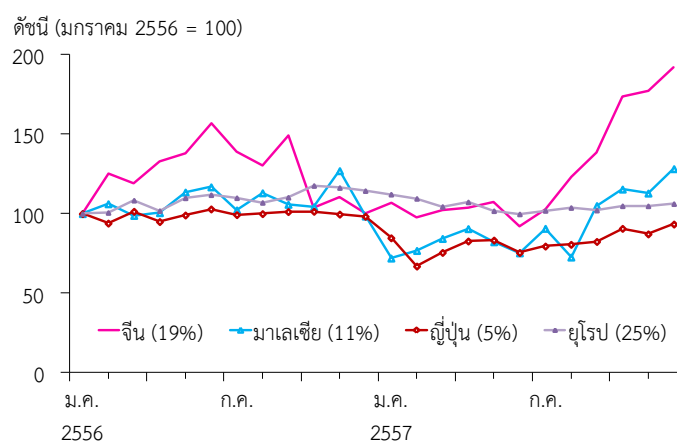
	2556	2557 ^P				
	ทั้งปี	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
1. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน)	26.5	24.8	6.4	5.1	5.8	7.5
Δ%	18.8	-6.7	-9.0	-15.9	-10.1	7.0
2. รายได้จากการท่องเที่ยว (พันล้านบาท)	1,293.3	1,249.8	333.5	240.4	281.0	394.8
3. อัตราเข้าพักโรงแรม (ร้อยละ)	64.9	55.6	60.3	47.3	51.7	64.2

หมายเหตุ: P = ข้อมูลเบื้องต้น

Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: กรมการท่องเที่ยวและธนาคารแห่งประเทศไทย

ดัชนีจำนวนนักท่องเที่ยวรายประเทศ

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนต่อจำนวนนักท่องเที่ยวรวม

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว คำนวณดัชนีนักท่องเที่ยวโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

จำนวนประเทศที่ประกาศเดือนนักท่องเที่ยว

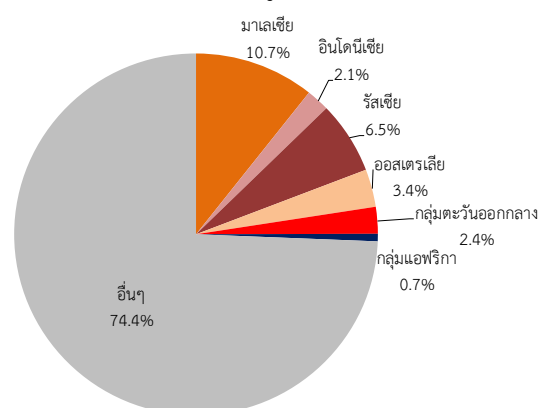
	จำนวนรวม	ระดับ 1-3	ระดับ 4-5
เมษายน 2557	50	46	4
พฤษภาคม 2557	62	47	15
มิถุนายน 2557	66	48	18
กรกฎาคม - สิงหาคม 2557	60	54	6
กันยายน 2557	58	54	4
ตุลาคม - พฤศจิกายน 2557	ไม่เปลี่ยนแปลง		
ธันวาคม 2557	56	52 (อาร์เจนตินา และโครเอเชีย ยกเลิกการเดือน)	4

หมายเหตุ: * ระดับ 1-3 = แจ้งเดือนสถานที่ท่องเที่ยว

ระดับ 4-5 = ทบพวนการเดินทาง

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยว วันที่ 11 ธันวาคม 2557

สัดส่วนนักท่องเที่ยวตลาดหลักที่เป็นผู้ส่งออกน้ำมัน (ปี 2557)

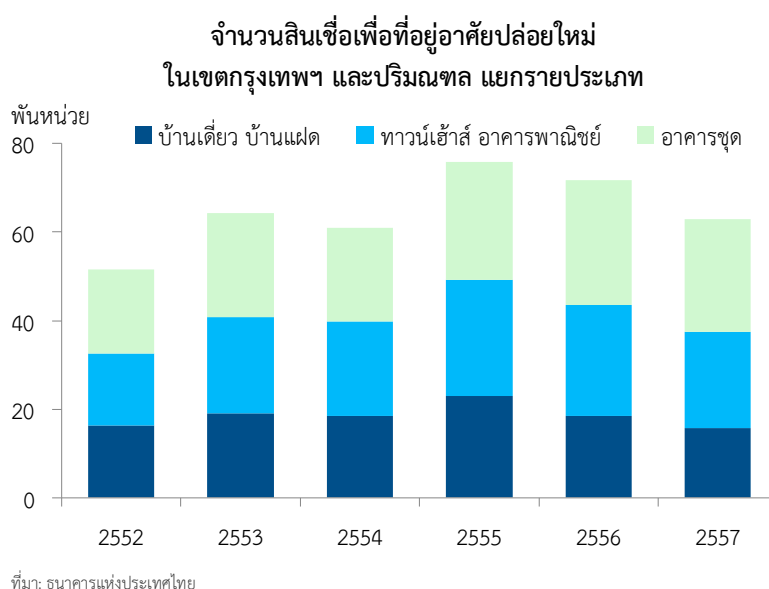
ที่มา: กรมการท่องเที่ยว

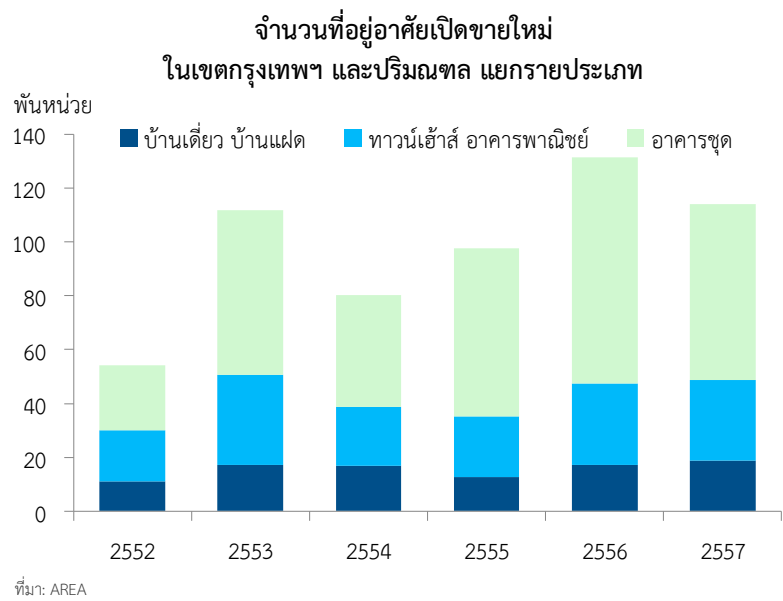
2.4 ภาคอสังหาริมทรัพย์

ในช่วงครึ่งแรกของปี ตลาดอสังหาริมทรัพย์หดตัวทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานตามธุรกรรมที่ลดลงมาก เพราะสถานการณ์ทางการเมืองและการชะลอตัวของเศรษฐกิจ แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีเริ่มมีสัญญาณการฟื้นตัว

ตลาดอสังหาริมทรัพย์หดตัวจากปีก่อนตามธุรกรรมในช่วงครึ่งแรกของปีที่ลดลงจากทั้งด้านอุปสงค์และด้านอุปทานตามความกังวลของผู้บริโภคและผู้ประกอบการต่อสถานการณ์เศรษฐกิจและการเมือง สะท้อนจากจำนวนสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยปล่อยใหม่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลที่ปรับลดลงและอัตราการจองซื้อที่อยู่อาศัยที่ลดลงจากร้อยละ 34.7 ในไตรมาสที่ 4 ปี 2556 มาอยู่ที่ร้อยละ 20.4 ในไตรมาสที่ 2 ปี 2557 ประกอบกับสถาบันการเงินระมัดระวังในการให้สินเชื่อที่อยู่อาศัย ส่งผลให้ผู้ประกอบการปรับตัวโดยเปิดขายโครงการที่มีขนาดเล็กลง รวมถึงเลื่อนการเปิดขายบางโครงการเพื่อรอดูภาวะตลาด โดยเฉพาะโครงการอาคารชุด

สถานการณ์เศรษฐกิจและการเมืองที่ปรับดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปีส่งผลให้ตลาดอสังหาริมทรัพย์โดยรวมฟื้นตัวได้บ้าง สะท้อนจากอัตราการจองซื้อที่อยู่อาศัยที่ปรับดีขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 27.8 ในไตรมาสที่ 4 ปี 2557 ตามความต้องการซื้ออาคารชุดเป็นสำคัญ ขณะที่ผู้ประกอบการเริ่มกลับมาเร่งเปิดขายโครงการใหม่มากขึ้นในช่วงปลายปี สะท้อนความเชื่อมั่นที่ดีขึ้นของผู้ประกอบการในธุรกิจนี้

แนวโน้มรายได้เกษตรกรในปี 2558

รายได้เกษตรกรในปี 2558 มีแนวโน้มหดตัวต่อเนื่องเป็นปีที่ 4 จากการหดตัวของราคาเป็นสำคัญ ทำให้ภาวะตกต่ำของรายได้เกษตรกรยังเป็นปัจจัยที่บั่นทอนกำลังซื้อของครัวเรือนเกษตรกรที่มีสัดส่วนกว่า 1 ใน 3 ของครัวเรือนทั้งประเทศ และฉุดรั้งการฟื้นตัวของการบริโภคภาคเอกชน

รายได้เกษตรกร ผลผลิตเกษตรกรรม และราคาสินค้าเกษตรกรรม

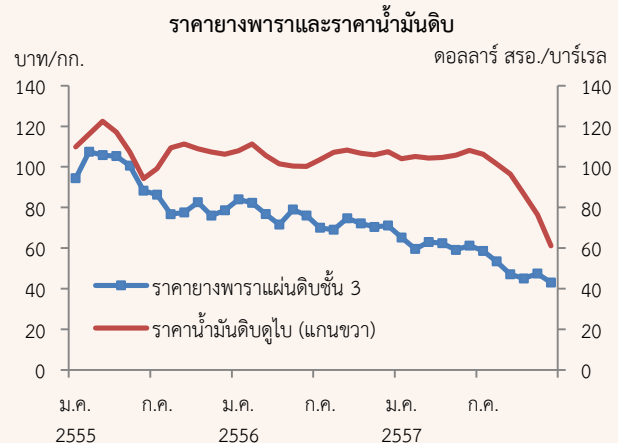
ร้อยละเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน	2555	2556	2557	2558 ^F
รายได้เกษตรกร*	-6.0	-3.0	-5.3	-1.2
ผลผลิตสินค้าเกษตรกรรม	4.9	-2.2	1.0	0.4
ราคาสินค้าเกษตรกรรม	-10.3	-0.8	-6.2	-1.6

^F ตัวเลขประมาณการ

*รายได้เกษตรกรไม่รวมผลของรายได้ที่มาจากมาตรการภาครัฐ เช่น โครงการรับจำนำข้าว และเงินช่วยเหลือชาวนา

ราคาสินค้าเกษตรกรรมสำคัญที่มีแนวโน้มหดตัวในปี 2558 ได้แก่ (1) ราคายางพารา โดยคาดว่าราคาเฉลี่ยทั้งปีจะยังหดตัวเล็กน้อยจากปีก่อน เพราะแม้จะปรับดีขึ้นบ้างจากระดับที่ต่ำในปลายปี 2557¹ แต่อุปสงค์ต่างประเทศที่ยังฟื้นไม่เต็มที่ โดยเฉพาะในภาวะที่เศรษฐกิจจีน² ชะลอตัวและความต้องการใช้ยางสังเคราะห์แทนที่ยางธรรมชาติในภาวะที่ราคาน้ำมันโลกลดลงมากจะกดดันราคายางพาราตลอดทั้งปี นอกจากนี้แนวโน้มการระบายสต็อกยางพาราของไทยจะเป็นปัจจัยอีกประการที่ทำให้ราคายางพาราในตลาดโลกทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากไทยเป็นผู้ส่งออกยางพารารายใหญ่ที่สุดของโลก (ร้อยละ 35 ของตลาดโลก) และ (2) ราคากุ้งและสุกร เนื่องจากคาดว่าผลผลิตกุ้งและสุกรจะออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นหลังจากสถานการณ์โรคระบาดคลี่คลาย โดยเฉพาะผลผลิตกุ้งคาดว่าจะกลับไปถึงระดับ 3-4 แสนตัน³ เทียบกับปี 2557 ที่ 2.4 แสนตัน

สำหรับราคาข้าวเปลือกเฉลี่ยทั้งปีคาดว่าจะทรงตัวในระดับต่ำใกล้เคียงกับปี 2557 ที่ประมาณ 7,700 บาทต่อตัน ทั้งนี้ แม้ว่าในปี 2558 ปริมาณการบริโภคข้าวโลกมีแนวโน้มขยายตัวในทุกภูมิภาค⁴ และสูงกว่าปริมาณการผลิตของโลก แต่จะมีปัจจัยจากทั้งภายในประเทศและตลาดโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าว ได้แก่ (1) การระบายสต็อกข้าวของทางการไทย ซึ่งจะทำให้ปริมาณข้าวโดยรวมของตลาดเพิ่มขึ้น และทำให้

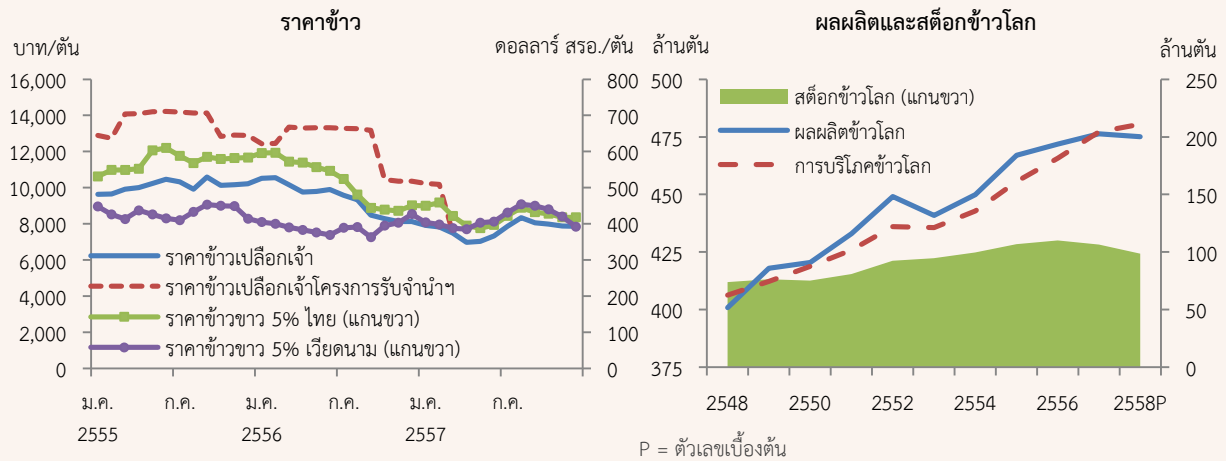
¹ ราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 อยู่ที่ 43 บาท/กก. ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2557

² จีนบริโภคยางพาราร้อยละ 36 ของตลาดโลก

³ จากการประมาณการของสมาคมอาหารแช่เยือกแข็ง ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2557

⁴ EIU และ USDA คาดว่าการบริโภคข้าวโลกปี 2558 จะขยายตัวร้อยละ 0.8 และ 0.7 จากปีก่อน ตามลำดับ เทียบกับปี 2557 ซึ่งขยายตัวร้อยละ 0.6 (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2557)

ข้าวไทยถูกกดราคาจากผู้ซื้อในตลาดโลกเนื่องจากตลาดประเมินว่าสต็อกข้าวของไทยมีมากถึงร้อยละ 20 ของปริมาณสต็อกข้าวโลก และ (2) เวียดนามปรับลดราคาข้าวลงเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาด

โดยสรุป รายได้เกษตรกรมีแนวโน้มหดตัวต่อเนื่องตามราคาสินค้าเกษตรกรรมที่ตกต่ำโดยเฉพาะยางพารา เพราะเศรษฐกิจโลกที่ยังขยายตัวในระดับค่อนข้างต่ำจะส่งผลกระทบต่อความต้องการสินค้าเกษตรกรรมของไทย ขณะที่มาตรการสนับสนุนของภาครัฐไม่น่าจะเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรได้มากนักดังเช่นในอดีต เนื่องจากรัฐบาลมุ่งเน้นการบรรเทาผลกระทบจากราคาสินค้าเกษตรกรรมตกต่ำเฉพาะในระยะสั้น หลีกเลี่ยงการแทรกแซงกลไกตลาด⁵ และให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นกับมาตรการปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรกรรม⁶ ซึ่งจะสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ภาคเกษตรกรรมในระยะยาว

มาตรการภาคเกษตรกรรมที่สำคัญของรัฐบาล⁷

โครงการ	สินค้าเกษตรกรรม	งบประมาณ (พันล้านบาท)	วงเงินสินเชื่อ ธนาคารรัฐ (พันล้านบาท)
เงินช่วยเหลือไร่ละ 1,000 บาท	ข้าวและยาง	48.5	-
จำนำยุ้งฉาง	ข้าว	3.9	34.8
กองทุนมูลภัณฑ์กันชน	ยาง	6.0	-
สินเชื่อเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ	ข้าวและยาง	1.6	40.0
สินเชื่อระยะยาวดอกเบี้ยต่ำ	ยาง	0.6	20.0

ที่มา: รวบรวมจากมติคณะรัฐมนตรี

⁵ สะท้อนจากการดำเนินมาตรการจำนำยุ้งฉางและมาตรการกองทุนมูลภัณฑ์กันชนยางพาราที่เริ่มใช้ในปี 2557 ซึ่งตั้งผลผลิตออกจากตลาดข้าวหอมมะลิและตลาดยางพาราเพียงร้อยละ 12 และร้อยละ 5 ตามลำดับ

⁶ อาทิ การจัดโซนนิ่งพื้นที่เพาะปลูกพืชให้สมดุล และการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรกรรมโดยเฉพาะข้าวและยางพาราให้มีประสิทธิภาพ

⁷ มาตรการภาคเกษตรกรรมของรัฐบาลส่วนใหญ่เริ่มต้นขึ้นในไตรมาสที่ 4 ปี 2557 และดำเนินการต่อเนื่องในปี 2558 ยกเว้นเงินช่วยเหลือสำหรับชาวนามูลค่า 4 หมื่นล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับเงินช่วยเหลือไปแล้วในปี 2557

3. ภาคการค้าต่างประเทศ และดุลการชำระเงิน

การส่งออก

มูลค่าการส่งออกสินค้าหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อน ต่างจากประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียนที่มูลค่าการส่งออกขยายตัวดี สะท้อนให้เห็นปัญหาเชิงโครงสร้างในภาคการผลิตของไทย รวมถึงปัญหาราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกที่ปรับลดลงมากจนส่งผลให้ราคาสินค้าส่งออกโดยรวมของไทยหดตัว

มูลค่าการส่งออกสินค้าในปี 2557 หดตัวต่อเนื่องจากปีก่อน เป็นผลจากด้านราคาเป็นสำคัญ ขณะที่ปริมาณการส่งออกขยายตัวได้เล็กน้อย โดยราคาสินค้าส่งออกหดตัวต่อเนื่องเป็นปีที่สอง ตามราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกที่ปรับลดลงมากและต่อเนื่อง โดยเฉพาะยางพาราที่ประสบปัญหาอุปทานล้นตลาด สวนทางกับความต้องการที่ชะลอลง นอกจากนี้ ราคาส่งออกข้าวของไทยลดลงมากจากปีก่อนเนื่องจากสิ้นสุดโครงการรับจำนำข้าว ประกอบกับนโยบายระบายสต็อกของรัฐบาลและอุปทานในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ราคาส่งออกข้าวต่ำที่สุดในรอบ 7 ปี¹ โดยราคาส่งออกในหมวดสินค้าเกษตรที่ปรับลดลงรุนแรงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ราคาส่งออกสินค้าโดยรวมหดตัวในปี

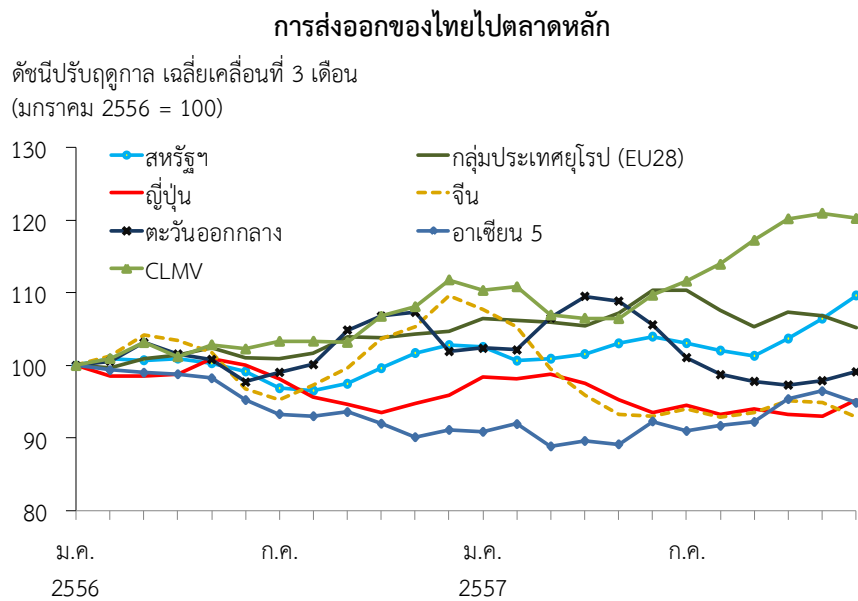
¹ อย่างไรก็ดี มูลค่าการส่งออกข้าวขยายตัวดีตามปริมาณการส่งออกที่สูงสุดเป็นประวัติการณ์ถึง 11 ล้านตัน เนื่องจากราคาส่งออกข้าวของไทยปรับลดลงมาอยู่ในระดับที่แข่งขันได้

นอกจากปัจจัยลบด้านราคาที่กำลังมาข้างต้นแล้ว ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิตในสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมาอย่างต่อเนื่องได้ส่งผลชัดเจนขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่อุดรั้งการฟื้นตัวของภาคการส่งออก กล่าวคือ อัตราการขยายตัวของการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ไทยในปีนี้อยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศอื่นในเอเชียมาก เนื่องจากสินค้าส่งออกหลักของไทยคือ HDD เป็นสินค้าที่ความต้องการโดยรวมของโลกโน้มลดลงจากการเข้ามาแทนที่ของ SSD ซึ่งไทยยังไม่สามารถผลิตได้ ขณะที่ประเทศอื่นในเอเชีย อาทิ เกาหลีใต้ ไต้หวัน มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ มีระดับเทคโนโลยีการผลิตที่สูงกว่าไทยจากการลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง จึงสามารถผลิตและส่งออก SSD และ IC ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงกว่าไทย ในขณะเดียวกัน การส่งออกยานยนต์ของไทยหดตัว ส่วนหนึ่งเป็นผลจากอุปสงค์จากออสเตรเลียซึ่งเป็นผู้นำเข้าหลักชะลอตัว แต่อีกส่วนหนึ่งเป็นผลจากโครงสร้างการผลิตในอาเซียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากการขยายกำลังการผลิตยานยนต์อย่างต่อเนื่องของอินโดนีเซีย ส่งผลให้ในปีที่ผ่านมาการส่งออกยานยนต์ของไทยไปอินโดนีเซียหดตัวสูง อย่างไรก็ตาม การส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์ไปตลาดดังกล่าวยังขยายตัวได้ดี เนื่องจากการผลิตยังคงต้องพึ่งพาชิ้นส่วนนำเข้าจากต่างประเทศ

แม้ในปีนี้มีมูลค่าการส่งออกสินค้าหดตัวในหลายหมวด แต่ยังมีสินค้าที่สามารถขยายตัวได้ต่อเนื่อง อาทิ หมวดปิโตรเคมีที่ขยายตัวดีทั้งราคาและปริมาณเนื่องจากอุปทานในตลาดโลกค่อนข้างตึงตัวจากการชะลอการลงทุนเพื่อขยายกำลังการผลิตของจีน และหมวดเครื่องจักรและอุปกรณ์ โดยเฉพาะเครื่องพิมพ์ (Printer) ที่ได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากไทยมีการขยายการลงทุนและปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตให้สอดคล้องกับการใช้งานควบคู่กับสมาร์ทโฟน (Smartphone) และแท็บเล็ต (Tablet)

ด้านตลาดส่งออกพบว่า ในปีนี้การส่งออกไปตลาดเอเชียหดตัว โดยเฉพาะจีนและญี่ปุ่นที่เศรษฐกิจชะลอตัวต่อเนื่องจากมาตรการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การส่งออกไปกลุ่มประเทศผู้ส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์ โดยเฉพาะออสเตรเลียและตะวันออกกลาง ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวตามรายได้จากการส่งออกที่ลดลงมาก อย่างไรก็ตาม การส่งออกไปตลาดสหรัฐฯ ขยายตัวดีสอดคล้องกับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ส่วนการส่งออกไปกลุ่มประเทศยุโรปขยายตัวได้ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มฟื้นตัวในช่วงครึ่งแรกของปี กอปรกับการเร่งนำเข้าในช่วงปลายปีก่อน การสิ้นสุดสิทธิประโยชน์ทางภาษี (GSP) ของไทยในทุกสินค้าในปี 2558 นอกจากนี้ การส่งออกไปประเทศเพื่อนบ้านได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม (CLMV) ขยายตัวสูงต่อเนื่องตามพัฒนาการทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้

สัดส่วนการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศดังกล่าวเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 9.1
ใกล้เคียงกับการส่งออกไปจีน สหรัฐฯ กลุ่มประเทศยุโรป และญี่ปุ่น²

มูลค่าการส่งออกจำแนกตามสินค้า (ในรูปดอลลาร์ สรอ.)

อัตราการเปลี่ยนแปลง จากระยะเดียวกันปีก่อน (%YoY)	2556	2557 ^P	2557 ^P			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3 ^P	ไตรมาส 4 ^P
สินค้าอุตสาหกรรม	1.8	0.1	-3.1	-0.4	0.9	3.1
เกษตรแปรรูป	-2.6	-2.5	-7.8	-5.4	1.8	1.8
อิเล็กทรอนิกส์	-0.8	1.8	-0.4	-1.7	2.4	6.6
ยานยนต์	7.6	0.1	3.0	-1.6	-3.9	3.3
ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	1.8	-2.4	-5.0	5.9	-0.7	-8.9
เครื่องใช้ไฟฟ้า	2.3	4.5	7.2	2.0	0.1	8.8
ผลิตภัณฑ์โลหะ	-5.5	-11.2	-34.2	-5.5	-0.9	5.9
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	3.6	-0.3	-1.3	0.9	-0.4	-0.2
สินค้าเกษตร	0.0	-1.3	-2.0	2.7	4.4	-8.5
ข้าว	-4.6	23.0	4.6	21.5	25.2	39.3
ยางพารา	-5.9	-26.9	-15.5	-24.0	-24.8	-42.1
รวมสินค้าส่งออก	-0.2	-0.3	-1.1	0.3	-1.7	1.5
รวมสินค้าส่งออก (ไม่รวมทองคำ)	1.3	0.0	-2.9	0.1	1.0	1.7

หมายเหตุ: P = ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

² สัดส่วนการส่งออกของไทย 5 ตลาดหลักในปี 2557 ได้แก่ อาเซียน 5 (สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และบรูไน) จีน สหรัฐฯ กลุ่มประเทศยุโรป และญี่ปุ่น อยู่ที่ร้อยละ 17.0 11.0 10.5 10.3 และ 9.6 ตามลำดับ

การนำเข้า

มูลค่าการนำเข้าสินค้าหดตัวในทุกหมวดตามอุปสงค์ในประเทศที่ชะลอตัว การส่งออกที่ฟื้นตัวช้า และการลดลงของราคาน้ำมันดิบ

มูลค่าการนำเข้าสินค้าในปี 2557 หดตัวมากในทุกหมวดเพราะ (1) การบริโภคและการลงทุนชะลอตัวโดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของปีที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมือง รวมทั้งการส่งออกที่ฟื้นตัวช้า ทำให้การนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง สินค้าทุน และยานยนต์และชิ้นส่วน ฟื้นตัวช้าตามไปด้วย (2) อุตสาหกรรมโรงกลั่นน้ำมันของไทยมีการปิดซ่อมบำรุงมากกว่าปกติ ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าน้ำมันดิบเฉลี่ยเหลือเพียง 25.2 ล้านบาร์เรลต่อเดือน ลดลงจาก 27.8 ล้านบาร์เรลต่อเดือนในปีก่อน และ (3) ราคาน้ำมันดิบลดลงมาก โดยไทยมีสัดส่วนการนำเข้าน้ำมันดิบสูงถึงร้อยละ 14.6 ของมูลค่าการนำเข้ารวม

มูลค่าการนำเข้าจำแนกตามสินค้า (ในรูปดอลลาร์ สรอ.)

อัตราการเปลี่ยนแปลง จากระยะเดียวกันปีก่อน (%YoY)	2556	2557 ^P	2557 ^P			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3 ^P	ไตรมาส 4 ^P
วัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง	0.4	-4.8	-4.7	-10.0	1.1	-5.0
เชื้อเพลิง	9.8	-8.7	1.8	-12.8	1.0	-22.9
วัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางที่ไม่ใช่เชื้อเพลิง	-4.4	-2.5	-8.2	-8.2	1.2	6.3
สินค้าทุน	-4.5	-5.5	-11.1	-9.2	1.9	-3.5
สินค้าอุปโภคบริโภค	3.7	-1.7	-7.3	-4.5	1.1	4.0
สินค้าไม่คงทน	5.6	-2.7	-9.9	-4.5	2.0	2.2
สินค้าคงทน	0.2	0.1	-2.2	-4.4	-0.3	7.4
สินค้านำเข้าอื่นๆ	6.7	-39.8	-60.3	-39.5	-23.0	-22.3
ยานยนต์และชิ้นส่วน	-6.2	-27.5	-31.7	-32.8	-27.9	-15.1
รวมสินค้านำเข้า	-0.5	-8.5	-14.7	-11.8	-0.8	-5.7
รวมสินค้านำเข้า (ไม่รวมทองคำ)	-1.8	-5.0	-6.3	-9.4	0.4	-4.2

หมายเหตุ: P = ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

ดุลบัญชีเดินสะพัด

ดุลบัญชีเดินสะพัดในปี 2557 เกินดุลสูงถึง 14,231 ล้านดอลลาร์ สรอ. จากมูลค่าการนำเข้าสินค้าที่ลดลงมาก ซึ่งส่งผลให้ดุลการค้าเกินดุลเพิ่มขึ้นมาก หลังจากที่เคยขาดดุลต่อเนื่องในช่วงสองปีก่อน และสามารถชดเชยดุลบริการ รายได้และเงินโอนที่ขาดดุลมากขึ้นจากการลดลงของรายรับภาคการท่องเที่ยว ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองที่ยืดเยื้อตลอดช่วงครึ่งแรกของปี

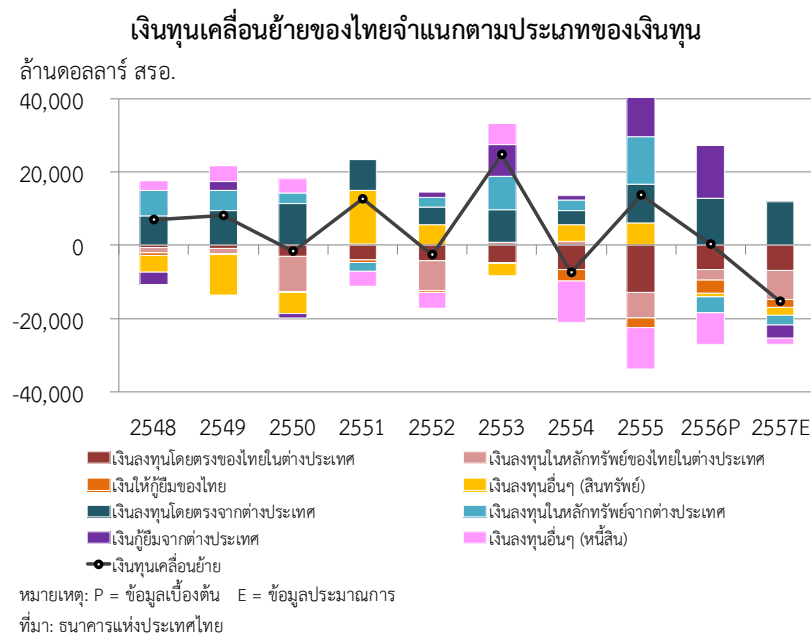
ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายและดุลการชำระเงิน

ดุลการชำระเงินขาดดุลในปีนี้ เพราะแม้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลสูง แต่ในขณะเดียวกันดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายไหลออกในขนาดที่มากกว่าจากการออกไปลงทุนในต่างประเทศอย่างต่อเนื่องของนักลงทุนไทย ทั้งการลงทุนโดยตรงและการลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อแสวงหาโอกาสในการลงทุน และการขายสุทธิหลักทรัพย์ไทยของนักลงทุนต่างชาติที่สืบเนื่องมาจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ และความผันผวนของตลาดการเงินโลกจากการดำเนินนโยบายการเงินที่แตกต่างกันของประเทศเศรษฐกิจหลัก

ในปี 2557 ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายไหลออกสุทธิ 15,541 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เนื่องจากนักลงทุนไทยมีการออกไปลงทุนในต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อแสวงหาโอกาสในการลงทุน และผลตอบแทนที่ดีกว่าอัตราดอกเบี้ยในประเทศที่อยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งเพื่อกระจายความเสี่ยงในการลงทุน โดยรูปแบบการลงทุนประกอบด้วย (1) การลงทุนโดยตรง โดยเฉพาะในธุรกิจปิโตรเลียม ตัวกลางทางการเงินและประกันภัย ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก (2) การลงทุนในหลักทรัพย์ทั้งตราสารหนี้และตราสารทุน และ (3) การลงทุนในเงินฝากต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนผ่าน Foreign Investment Fund (FIF) ในประเทศสำคัญๆ ได้แก่ ฮองกง อินโดนีเซีย และมาเก๊า นอกจากนี้ ภาคสถาบันรับฝากเงินมีการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นสุทธิเพื่อปรับฐานะเงินตราต่างประเทศ สอดคล้องกับความต้องการทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของผู้ส่งออกที่ปรับลดลง

ในขณะเดียวกันนักลงทุนต่างชาติขายสุทธิในหลักทรัพย์ไทยต่อเนื่องจากปีก่อนตามการขายสุทธิตราสารทุน ซึ่งทิศทางการลงทุนค่อนข้างผันผวนในระหว่างปีตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ และทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศเศรษฐกิจหลักที่แตกต่างกัน ทำให้นักลงทุนต่างชาติขายสุทธิตราสารทุน อย่างไรก็ตาม เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศยังคงไหลเข้าสุทธิต่อเนื่องจากปีก่อน โดยเฉพาะจากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐฯ และฮองกง แม้ไทยจะเผชิญกับความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองตลอดช่วงครึ่งแรกของปี สะท้อนความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติต่อประเทศไทยในระยะยาว

ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายที่ไหลออกสุทธิ 15,541 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. สูงกว่าดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกินดุล 14,231 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ส่งผลให้ดุลการชำระเงินขาดดุล 1,210 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปีนี้ ลดลงจากปีก่อนที่ขาดดุล 5,049 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

ดุลการชำระเงิน

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)	2556 ^P	2557 ^E	ไตรมาส 1 2557 ^E	ไตรมาส 2 2557 ^E	ไตรมาส 3 2557 ^E	ไตรมาส 4 2557 ^E
สินค้าออก เอฟ.โอ.บี.	225,409	224,792	55,378	55,718	56,934	56,763
Δ% YoY	-0.2	-0.3	-1.1	0.3	-1.7	1.5
สินค้าเข้า เอฟ.โอ.บี.	218,748	200,210	49,099	49,830	52,154	49,127
Δ% YoY	-0.5	-8.5	-14.7	-11.8	-0.8	-5.7
ดุลการค้า	6,661	24,582	6,279	5,887	4,780	7,636
ดุลการค้า <u>หัก</u> ทองคำ	18,380	28,376	6,176	6,617	6,722	8,861
ดุลบริการ รายได้ และเงินโอน	-9,113	-10,351	-786	-6,439	-5,306	2,180
ดุลบัญชีเดินสะพัด	-2,452	14,231	5,493	-552	-526	9,815
ดุลบัญชีเดินสะพัด <u>หัก</u> ทองคำ	9,267	18,025	5,390	178	1,416	11,041
ดุลบัญชีทุน	281	105	23	25	57	0
ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้าย	264	-15,363	-7,524	1,020	-1,852	-7,006
สินทรัพย์	-14,003	-19,099	-5,950	-4,480	-2,485	-6,184
เงินลงทุนโดยตรงของไทยในต่างประเทศ	-6,729	-6,786	-426	-2,255	-1,758	-2,348
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ของไทยในต่างประเทศ	-2,764	-7,964	-1,976	-3,324	-1,870	-794
เงินให้กู้ยืมของไทย	-3,704	-2,276	-909	11	502	-1,880
เงินลงทุนอื่นๆ (สินทรัพย์)	-806	-2,074	-2,639	1,088	640	-1,162
หนี้สิน	14,267	3,736	-1,575	5,500	633	-822
เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	12,807	11,837	3,176	2,814	3,558	2,289
เงินลงทุนในหลักทรัพย์จากต่างประเทศ	-4,490	-2,751	-1,678	518	274	-1,865
เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ	14,487	-3,610	-2,983	2,263	-2,669	-221
เงินลงทุนอื่นๆ (หนี้สิน)	-8,538	-1,740	-90	-96	-529	-1,025
คลาดเคลื่อนสุทธิ	-3,143	-182	1,546	-1,099	2,359	-2,988
ดุลการชำระเงินรวม	-5,049	-1,210	-462	-606	37	-179

หมายเหตุ: P=ข้อมูลเบื้องต้น E=ประมาณการ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การส่งออกไทยท่ามกลางความเสี่ยงในปี 2558

ในปี 2557 มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยหดตัวต่อเนื่องเป็นปีที่สอง และไม่สามารถทำหน้าที่เป็นแรงขับเคลื่อนหลักให้กับระบบเศรษฐกิจได้เช่นในอดีต ตรงข้ามกับหลายประเทศในเอเชียที่การส่งออกขยายตัวในอัตราสูงโดยได้รับประโยชน์เต็มจากการทยอยฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ความแตกต่างดังกล่าวสะท้อนว่า**ปัญหาเชิงโครงสร้างในภาคการส่งออกเป็นปัจจัยสำคัญที่บั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของไทย และเมื่อประกอบกับความเสี่ยงจากภายนอกประเทศที่ยังคงมีอยู่ การขยายตัวของการส่งออกไทยในปี 2558 จึงมีความท้าทายอย่างยิ่ง**

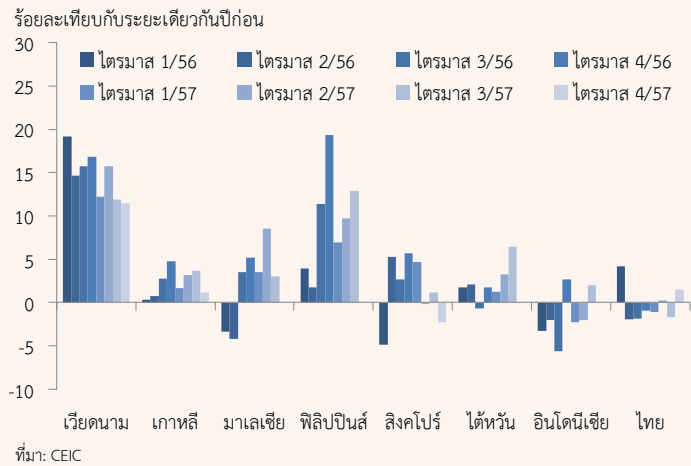
ปัญหาเชิงโครงสร้างดังกล่าว ได้แก่ (1) การขาดการลงทุนมาเป็นเวลานาน ทำให้ไทยไม่สามารถปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปได้ ซึ่งปัญหานี้เกิดขึ้นมาระยะหนึ่งแล้ว โดยเฉพาะในสินค้าฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ที่เคยเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของภาคการส่งออก ขณะที่แผงวงจรไฟฟ้า

ของไทยแม้จะมีการขยายการลงทุนและมีส่วนอยู่ในห่วงโซ่การผลิตของสินค้า Smartphone และ Tablet ที่กำลังเป็นที่นิยมในตลาดโลกและความต้องการขยายตัวสูง แต่ประเภทสินค้าที่ผลิตยังคงมีมูลค่าเพิ่มต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ในเอเชีย ทำให้อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกแผงวงจรไฟฟ้าของไทยต่ำกว่าประเทศอื่นโดยเปรียบเทียบ และ (2) ไทยยังมีสัดส่วนการส่งออกสินค้าเกษตรค่อนข้างสูง จึงได้รับผลกระทบในสัดส่วนที่มากกว่าประเทศอื่นจากภาวะราคาสินค้าโภคภัณฑ์ตกต่ำ โดยเฉพาะยางพารา

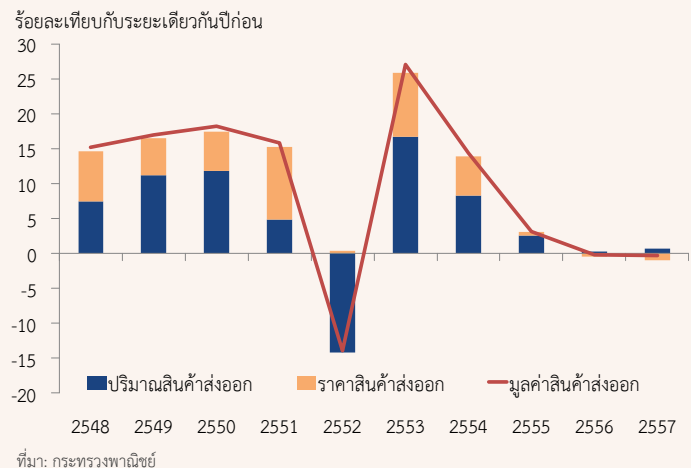
นอกจากปัญหาเชิงโครงสร้างซึ่งเป็นปัจจัยเฉพาะของไทยแล้ว ปัจจัยเสี่ยงภายนอกประเทศที่ไทยไม่สามารถควบคุมได้อาจเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของภาคการส่งออกในปี 2558 ได้แก่

(1) **ปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศรัสเซีย ยุโรป และสหรัฐฯ** แม้ว่าไทยจะส่งออกสินค้าไปรัสเซียเพียงร้อยละ 0.5 ของการส่งออกทั้งหมด ผนวกกับการคว่ำบาตรรัสเซียโดยยุโรปอาจทำให้ไทยได้รับประโยชน์ทางอ้อมจากการส่งออกสินค้าไปรัสเซียได้มากขึ้น เนื่องจากรัสเซียหันมานำเข้าสินค้าจากไทยแทนการนำเข้าจากยุโรป แต่ปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจรัสเซีย ทำให้เงินรูเบิลอ่อนค่าลงมากและกำลังซื้อสินค้านำเข้าของรัสเซียต่ำลง ประโยชน์ทางอ้อมดังกล่าวจึงถูก

อัตราการขยายตัวของการส่งออกของภูมิภาคเอเชีย

อัตราขยายตัวของการส่งออกไทย

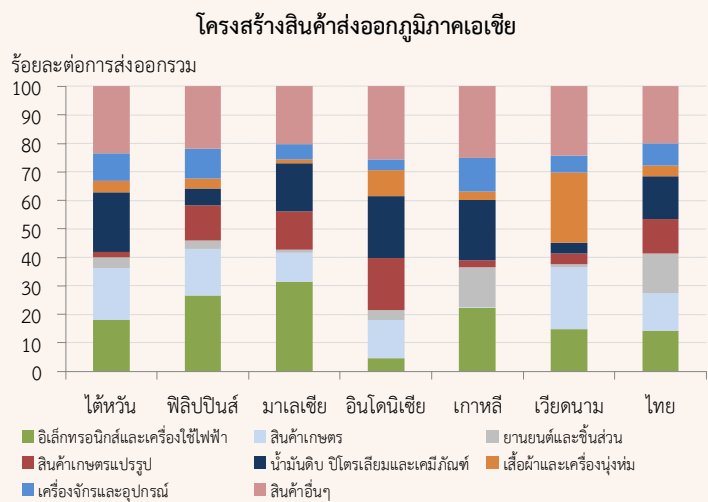
ลดทอนลงไป นอกจากนี้ หากปัญหามีความรุนแรงและยืดเยื้อจะส่งผลให้เศรษฐกิจของหลายประเทศในยุโรปที่เป็นเจ้าหนี้หลักของรัสเซียชะลอตัวลงด้วย ซึ่งผลกระทบทางอ้อมต่อการส่งออกไทยในส่วนนี้จะมีพอสมควร เพราะไทยมีสัดส่วนการส่งออกไปยุโรปถึงร้อยละ 10.3 ในปีที่ผ่านมา

(2) การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในหลายประเทศ อาจส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าฟื้นตัวได้ช้ากว่าที่คาด โดยเฉพาะจีนและญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดส่งออกไทยที่มีสัดส่วนถึงร้อยละ 11 และ 9.6 ของการส่งออกรวมตามลำดับ โดยผลกระทบต่อการส่งออกไทยไปจีนคาดว่าจะอยู่ในกลุ่มสินค้าที่จีนนำเข้าเพื่อใช้บริโภคในประเทศ อาทิ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เคมีภัณฑ์ ยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง ส่วนกลุ่มสินค้าที่จีนนำเข้าเพื่อนำไปผลิตและส่งออกต่อไปยังประเทศที่สาม อาทิ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ น่าจะได้รับผลกระทบไม่มากนัก (ปัจจุบันไทยมีสัดส่วนการส่งออกสินค้าทั้งสองกลุ่มไปยังจีนอย่างละครึ่ง) สำหรับการชะลอตัวของเศรษฐกิจญี่ปุ่นคาดว่าจะส่งผลกระทบผ่านปริมาณความต้องการสินค้าที่ลดลง รวมทั้งราคาสินค้าส่งออกบางประเภทอาจถูกต่อรองให้ปรับลดลงเพื่อชดเชยการอ่อนค่าของเงินเยน

(3) ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก ที่คาดว่าจะยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำตลอดปี 2558 จะส่งผลให้อุปสงค์จากประเทศผู้ส่งออกน้ำมันดิบสุทธิชะลอตัว โดยเฉพาะตลาดตะวันออกกลางและมาเลเซีย นอกจากนี้ ราคาน้ำมันดิบที่ต่ำจะกดดันราคาสินค้าส่งออกในกลุ่มที่เคลื่อนไหวตามราคาน้ำมันดิบ ได้แก่ ยางพารา มันสำปะหลัง ปิโตรเลียม และเคมีภัณฑ์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 18.4 ของมูลค่าการส่งออกรวม

นอกจากนี้ **คาดว่ามูลค่าการส่งออกของไทยในปี 2558 จะยังคงขยายตัวต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน** เพราะโครงสร้างสินค้าส่งออกของไทยค่อนข้างกระจายตัวเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ซึ่งแม้จะมีส่วนดีคือช่วยให้มูลค่าการส่งออกของไทยหดตัวน้อยกว่าประเทศอื่นๆ ในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลก แต่หากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกมิได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในหลายสินค้า (Broad-based) การส่งออกของไทยจะได้รับประโยชน์ไม่เต็มที่นัก ดังเช่นในปัจจุบัน ที่การฟื้นตัวยังจำกัดอยู่ในกลุ่มสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ไฮเทค ซึ่งไทยมีสัดส่วนการส่งออกน้อยกว่าประเทศอื่น นอกจากนี้ การที่ไทยมีสัดส่วนการส่งออกสินค้ายานยนต์สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน จะทำให้ไทยได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันมากกว่าด้วยเพราะเป็นตลาดส่งออกหลักของสินค้าประเภทนี้

จากปัจจัยที่ได้กล่าวข้างต้น จึงคาดว่ามูลค่าการส่งออกของไทยในปี 2558 จะขยายตัวได้ในอัตราต่ำท่ามกลางปัจจัยเสี่ยงที่เพิ่มมากขึ้นจากเศรษฐกิจโลก ประกอบกับปัญหาเชิงโครงสร้างยังไม่ได้รับการแก้ไข ดังนั้น ทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการจำเป็นต้องร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหา โดยในส่วนของภาครัฐได้เริ่มเดินเครื่องผ่านการปรับปรุงหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน (BOI) เพื่อมุ่งสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เน้นการวิจัยและพัฒนามากขึ้น สำหรับภาคเอกชนจำเป็นต้องลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงมุ่งมั่นพัฒนาสินค้าโดยเน้นแข่งขันด้านคุณภาพมากกว่าราคา

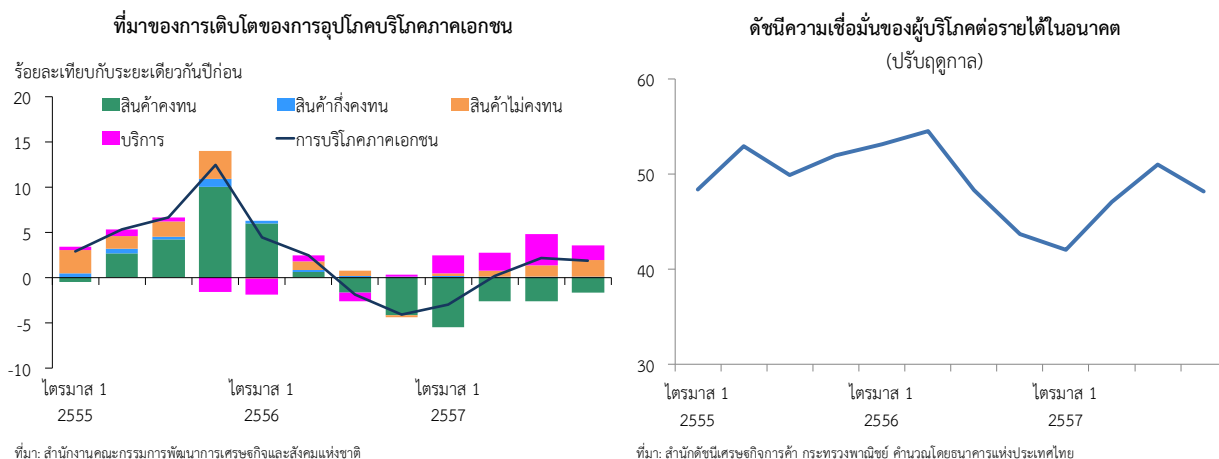
4. อุปสงค์ในประเทศ

4.1 การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนปรับตัวขึ้นจากปีก่อน แต่ยังคงเป็นการขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าระดับปกติ เพราะสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงครึ่งแรกของปี ภาระหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง และรายได้เกษตรกรที่ตกต่ำ

การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนในช่วงครึ่งแรกของปีหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อน เนื่องจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองและภาระหนี้ครัวเรือนที่สูงส่งผลให้ครัวเรือนยังระมัดระวังการใช้จ่าย

ในช่วงครึ่งหลังของปี การอุปโภคบริโภคค่อยๆ กลับมาฟื้นตัว โดยเฉพาะการใช้จ่ายในสินค้าไม่คงทนและบริการที่ปรับตัวขึ้นตามความเชื่อมั่นของผู้บริโภคหลังจากสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลาย และรายได้นอกภาคเกษตรที่ช่วยประคองกำลังซื้อของครัวเรือน อย่างไรก็ตาม การบริโภคโดยรวมยังขยายตัวต่ำกว่าปกติ จากการใช้จ่ายในสินค้าคงทนโดยเฉพาะการซื้อรถยนต์ที่ยังไม่ฟื้นตัว เนื่องจากผู้บริโภคบางส่วนได้เร่งซื้อรถยนต์ไปมากภายใต้โครงการรถคันแรก ประกอบกับสถาบันการเงินเพิ่มความระมัดระวังในการให้สินเชื่อแก่ครัวเรือนเพราะมีความกังวลในเรื่องคุณภาพสินเชื่อ รวมทั้งรายได้เกษตรกรตกต่ำตามราคาสินค้าเกษตรที่ลดลง ทั้งรายขายพาราและข้าว

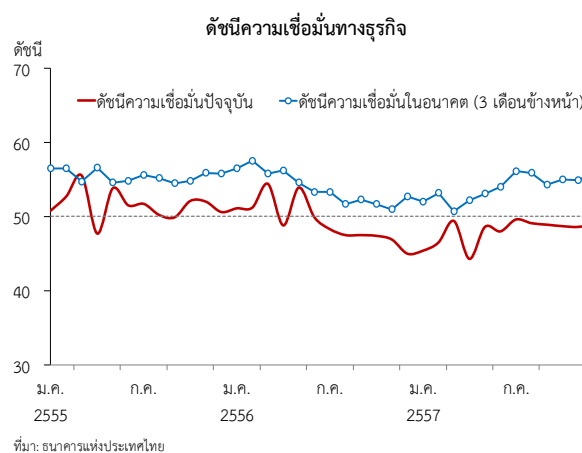
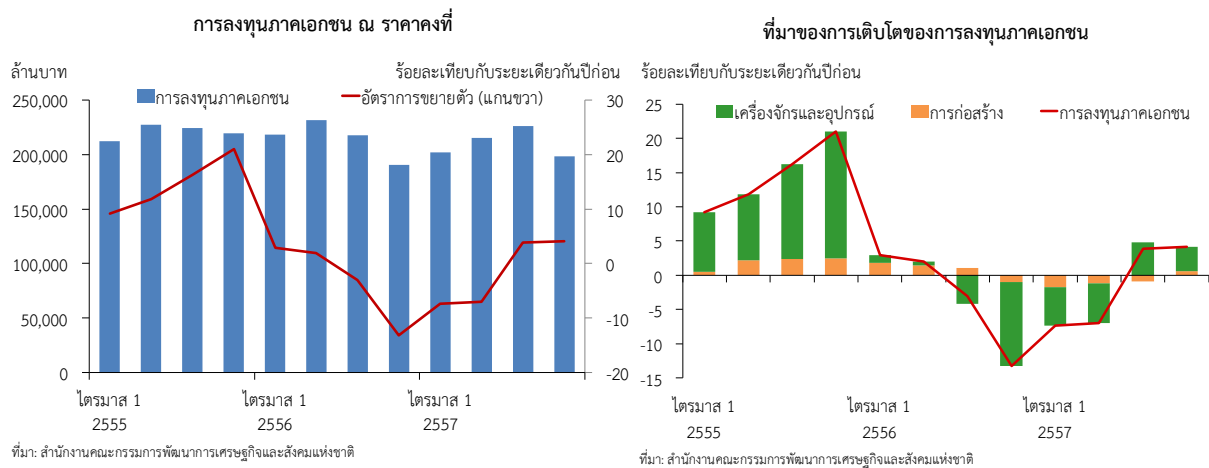

4.2 การลงทุนภาคเอกชน

การลงทุนภาคเอกชนหดตัวจากปีก่อน เป็นผลจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงครึ่งแรกของปี การบริโภคภาคเอกชนที่ขยายตัวต่ำกว่าระดับปกติ รวมถึงการส่งออกสินค้าที่ฟื้นตัวช้า

การลงทุนในช่วงครึ่งแรกของปีหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อน ทั้งการลงทุนด้านเครื่องจักรและการก่อสร้าง เพราะความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองทำให้หน่วยงานราชการบางส่วนไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ ประกอบกับครัวเรือนระมัดระวังการใช้จ่ายและการส่งออกสินค้าฟื้นตัวช้า ธุรกิจจึงชะลอการลงทุนออกไปเพื่อรอประเมินความชัดเจนของสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจ

การลงทุนในช่วงครึ่งหลังของปีเริ่มฟื้นตัวหลังจากสถานการณ์ทางการเมืองมีเสถียรภาพมากขึ้นและการบริโภคฟื้นตัวเป็นลำดับ ทำให้การลงทุนภาคเอกชนกลับมาขยายตัวได้ตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 หลังจากหดตัวติดต่อกัน 4 ไตรมาส สอดคล้องกับดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจที่ปรับดีขึ้นเทียบกับช่วงครึ่งแรกของปี โดยการลงทุนด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์กลับมาขยายตัว ส่วนหนึ่งจากการเร่งลงทุนของธุรกิจไตรมาสแรก และจากการที่หน่วยงานราชการกลับมาดำเนินงานได้และเร่งรัดการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม (รง.4) รวมถึงการอนุมัติส่งเสริมการลงทุน (BOI) สำหรับการลงทุนด้านการก่อสร้าง เริ่มเห็นสัญญาณการฟื้นตัวเช่นกัน เนื่องจากธุรกิจทยอยเปิดตัวโครงการใหม่เพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปีโดยเฉพาะอาคารชุดตามแนวรถไฟฟ้า และการขยายสาขาของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในเขตภูมิภาค อย่างไรก็ตาม การลงทุนในหลายอุตสาหกรรมยังต่ำกว่าปกติ เนื่องจากหลายธุรกิจยังมีกำลังการผลิตส่วนเกินและรอประเมินความชัดเจนในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในประเทศ รวมถึงความชัดเจนของนโยบายและโครงการลงทุนภาครัฐ

4.3 ภาคการคลัง

สถานการณ์ทางการเงินในช่วงครึ่งแรกของปีส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเบิกจ่ายของภาครัฐ และแม้การเมืองเริ่มกลับมามีเสถียรภาพในช่วงครึ่งหลังของปี แต่รัฐบาลยังไม่สามารถเร่งรัดการใช้จ่ายสู่เศรษฐกิจได้มากนัก อย่างไรก็ตาม ภาครัฐมีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการขาดดุลเงินสดที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนและมากกว่าที่ตั้งเป้าไว้จากการจัดเก็บรายได้ที่ต่ำกว่าเป้าหมายมาก

ในปีงบประมาณ 2557 รัฐบาลตั้งงบประมาณแบบขาดดุล 250 พันล้านบาทเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศ แต่ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ สถานการณ์ทางการเงินส่งผลให้การอนุมัติเบิกจ่ายมีความติดขัด แม้ต่อมาสถานการณ์ทางการเมืองมีเสถียรภาพมากขึ้นแล้ว แต่การเร่งรัดเบิกจ่ายก็ยังทำได้ค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะงบลงทุน เนื่องจากมาตรการตรวจสอบความโปร่งใสของการใช้จ่ายภาครัฐและรัฐวิสาหกิจทำให้หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจบางแห่งต้องทบทวนแผนลงทุนและกระบวนการจัดซื้อ

จัดจ้าง ส่งผลให้โดยรวมแล้วรัฐบาลเบิกจ่ายงบประมาณปี 2557 ได้เพียงร้อยละ 89 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่ร้อยละ 95 และต่ำกว่าอัตราเบิกจ่ายเฉลี่ย 5 ปีย้อนหลังที่ร้อยละ 92.6

ในขณะเดียวกันรัฐบาลจัดเก็บรายได้ได้ต่ำกว่าเป้าหมายถึงร้อยละ 8.8 โดยภาษีฐานรายได้หดตัวจากการปรับลดอัตราภาษีและภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ประกอบกับภาษีฐานการบริโภคจัดเก็บได้ต่ำกว่าเป้าหมายจากทั้งภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกกระทบจากภาวะการบริโภคที่ชะลอตัว ภาษีสรรพสามิตรถยนต์ที่หดตัวตามยอดขายรถยนต์ที่ลดลง และภาษีสรรพสามิตน้ำมันที่ลดลงเพราะการขยายเวลาการปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซล รายได้สุทธิที่ต่ำกว่าเป้าหมายค่อนข้างมากทำให้รัฐบาลขาดดุลเงินสดในปีงบประมาณ 2557 ถึง 327 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.7 ของ GDP เทียบกับปีงบประมาณก่อนที่ร้อยละ 1.8 ของ GDP และส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นปีงบประมาณ 2557 ลดลงมาอยู่ที่ 496 พันล้านบาท

สำหรับปีงบประมาณ 2558 รัฐบาลตั้งงบประมาณขาดดุลที่ 250 พันล้านบาท เพื่อคงบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจและขับเคลื่อนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน โดยจัดสรรงบประมาณให้มีสัดส่วนงบลงทุนเท่ากับปีก่อนที่ร้อยละ 17.5 และให้ความสำคัญกับโครงการลงทุนที่มีความพร้อมและเร่งด่วนก่อน นอกจากนี้ หลังจากศาลรัฐธรรมนูญตัดสินว่าร่าง พ.ร.บ. ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศขัดต่อรัฐธรรมนูญ รัฐบาลจำเป็นต้องพิจารณาใช้แหล่งเงินทุนอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินในงบประมาณที่มีจำกัด อาทิ รายได้รัฐวิสาหกิจ เงินกู้ตาม พ.ร.บ. การบริหารหนี้สาธารณะฯ การร่วมทุนกับภาคเอกชน และกองทุนโครงสร้างพื้นฐาน

ในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2558 รัฐบาลมีมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเฉพาะงบลงทุน แต่การเบิกจ่ายก็ยังคงทำได้ไม่เต็มที่ เพราะข้อจำกัดด้านประสิทธิภาพการเบิกจ่ายของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการทบทวนแผนการลงทุนของรัฐวิสาหกิจที่ประสบปัญหาทางการเงินและกำลังเข้าสู่กระบวนการปฏิรูป ขณะที่การจัดเก็บรายได้ในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2558 สูงกว่าเป้าหมาย จากการเร่งนำส่งรายได้ของรัฐวิสาหกิจ และการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นไปตามเป้าหมายตามการบริโภคในประเทศที่ทยอยฟื้นตัว

ฐานะการคลังรัฐบาล^{1/}

(หน่วย: พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ

	2554	2555	2556 ^P	2557 ^P
รายได้จากการดำเนินงาน ^{2/}	1,892.0	1,977.7	2,163.5	2,071.7
(ร้อยละเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน)	(10.7)	(4.5)	(9.4)	(-4.2)
รายจ่ายจากการดำเนินงาน ^{3/}	1,801.9	1,981.7	2,106.7	2,147.4
(ร้อยละเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน)	(15.1)	(10.0)	(6.3)	(1.9)
ดุลจากการดำเนินงาน	90.2	-4.1	56.8	-75.7
การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีใช้ทางการเงิน	201.4	229.6	268.4	249.2
ดุลเงินในงบประมาณ	-111.3	-233.7	-211.6	-324.9
ดุลเงินนอกงบประมาณ	-48.7	-53.3	2.7	-2.4
: รายจ่ายตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง	-61.1	-24.4	-7.5	-3.3
ดุลเงินสด	-159.9	-287.0	-208.9	-327.3
การกู้ยืมสุทธิ	241.9	335.4	244.3	218.0
การเปลี่ยนแปลงสุทธิในเงินคงคลัง	-82.0	-48.4	-35.4	109.3
ยอดคงค้างเงินคงคลัง ณ สิ้นงวด	521.3	569.7	605.0	495.7

หมายเหตุ: ^{1/} ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่จากที่อ้างอิงตามคู่มือ GFS ฉบับปี ค.ศ. 1986 มาเป็นฉบับปี ค.ศ. 2001

^{2/} ข้อมูลรายได้ในตารางนี้ เป็นข้อมูลรายได้ที่นำส่งคลังซึ่งแตกต่างจากข้อมูลรายได้จัดเก็บ

^{3/} ไม่รวมชำระคืนต้นเงินกู้

P = ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

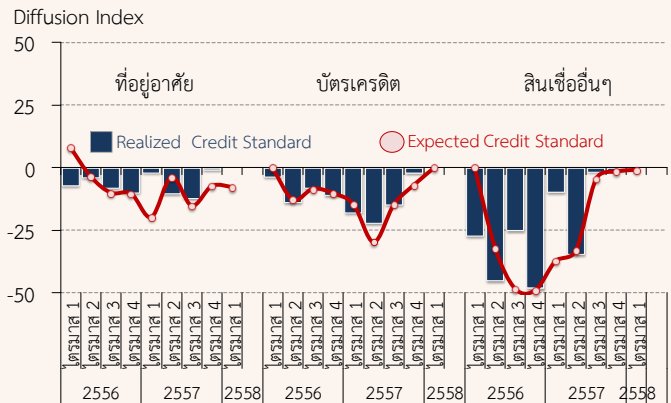
ฝ่ายสถิติและข้อสนเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผลถ่วงจากหนี้ครัวเรือนต่อการบริโภคภาคเอกชน

แม้การใช้จ่ายของครัวเรือนโดยรวมเริ่มปรับดีขึ้นหลังจากสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลายลงในช่วงกลางปี 2557 แต่ครัวเรือนยังคงเผชิญกับปัญหาหนี้ที่อยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ถ่วงการบริโภคภาคเอกชนให้ขยายตัวต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ คำถามที่สำคัญ คือ เมื่อใดปัญหาดังกล่าวจะบรรเทาลงจนการใช้จ่ายของครัวเรือนกลับมาขยายตัวได้เป็นปกติ

หากไม่รวมการซื้อสินค้าคงทน การใช้จ่ายของครัวเรือนนับว่าได้ผ่านจุดต่ำสุดในไตรมาสที่ 1 ปี 2557 ไปแล้ว (Bottom Out) โดยการใช้จ่ายในสินค้าไม่คงทนและบริการขยายตัวได้ต่อเนื่องตามความเชื่อมั่นและรายได้นอกภาคเกษตรที่ปรับดีขึ้น แต่การปรับขึ้นดังกล่าวยังไม่เพียงพอที่จะทำให้การใช้จ่ายของครัวเรือนโดยรวมกลับมาขยายตัวในเกณฑ์ปกติ เนื่องจากการใช้จ่ายในสินค้าคงทนยังไม่ฟื้นตัว ส่วนหนึ่งจากภาระหนี้ที่ยังอยู่ในระดับสูง¹ และปัจจัยลบเพิ่มเติมจากราคาสินค้าเกษตรกรรมสำคัญที่อยู่ในระดับต่ำ² ครัวเรือนจึงระมัดระวังในการใช้จ่ายและพยายามไม่ก่อหนี้เพิ่มเติมโดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้น้อย อาทิ เกษตรกรซึ่งเป็นกลุ่มที่มีภาระหนี้ต่อรายได้มากกว่ากลุ่มอื่นอยู่แล้ว นอกจากนี้ สถาบันการเงินยังระมัดระวังการให้สินเชื่อแก่ครัวเรือนเพราะมีความกังวลต่อคุณภาพสินเชื่อที่ด้อยลง สะท้อนจากมาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ครัวเรือนที่เข้มงวดขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ดี ความระมัดระวังของทั้งภาคครัวเรือนและสถาบันการเงินถือเป็นวินัยทางการเงินที่ดีซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพในอนาคต

มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ครัวเรือน

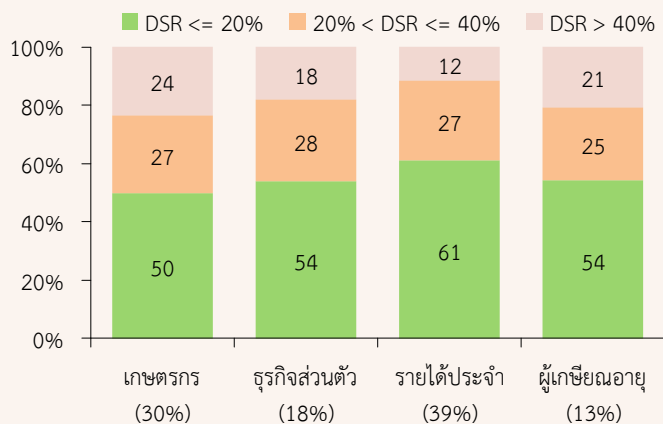

หมายเหตุ: คุณภาพของสินเชื่อจากการสำรวจของ ธปท. สอดคล้องจากธนาคารจำนวน 22 แห่งและ Non-bank 15 แห่ง ครอบคลุมสินเชื่อร้อยละ 90.3 ของทั้งระบบ โดยหากค่า DI < 0 หมายถึง มาตรฐานการให้สินเชื่อเข้มงวดจากไตรมาสก่อน DI = 0 หมายถึง มาตรฐานการให้สินเชื่อไม่เปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อน DI > 0 หมายถึง มาตรฐานการให้สินเชื่อผ่อนคลายจากไตรมาสก่อน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาระหนี้ของครัวเรือนแต่ละกลุ่ม

DSR แยกตามอาชีพ ปี 2556 (สัดส่วนจำนวนครัวเรือน)

หมายเหตุ: DSR (Debt Service Ratio) คือ สัดส่วนภาระรายจ่ายชำระหนี้ (เงินต้นรวมดอกเบี้ย)

ต่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตัวเลขใน () คือ สัดส่วนครัวเรือนที่มีหนี้สินแยกตามอาชีพ

ที่มา: โครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

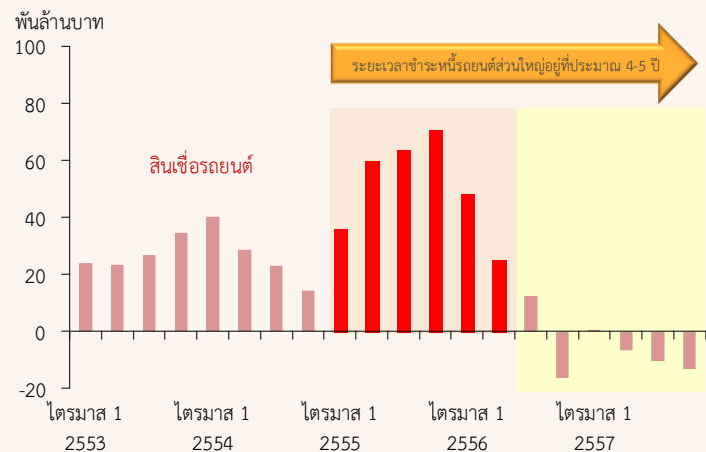
¹ ณ ไตรมาสที่ 3 ปี 2557 สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 84.7 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับสิ้นปี 2556

² แม้ทางการจะมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร แต่ก็ไม่สามารถพยุงกำลังซื้อได้มากนัก เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินที่ได้ไปใช้คืนหนี้และซื้อปัจจัยการผลิตก่อนนำไปบริโภค (ส่วนที่เหลือสำหรับการบริโภคมีเพียงประมาณร้อยละ 20-30)

คำถามต่อไป คือ ปัญหาหนี้ครัวเรือนจะบรรเทาจนช่วยให้การใช้จ่ายของครัวเรือนกลับมาขยายตัวเป็นปกติได้เมื่อใด หากพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้จ่ายของภาคครัวเรือนคาดว่าหนี้ครัวเรือนจะยังเป็นปัจจัยถ่วงการเติบโตของการใช้จ่ายตลอดปี 2558 เนื่องจากครัวเรือนยังมีภาระหนี้ที่ไม่ครบกำหนดผ่อนชำระและสถาบันการเงินยังมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ แต่คาดว่าผลถ่วงดังกล่าวจะเริ่มบรรเทาลงในช่วงต้นปี 2559 เนื่องจาก (1) ภาระหนี้โดยเฉพาะสินเชื่อรถยนต์ที่เข้าร่วมโครงการรถยนต์คันแรกจะเริ่มทยอยครบกำหนดชำระหนี้ในปี 2559 ส่งผลให้ภาระหนี้ต่อรายได้ของครัวเรือนโดยเฉพาะกลุ่มรายได้ปานกลางมีแนวโน้มลดลง ครัวเรือนจึงสามารถนำรายได้ไปใช้จ่ายได้มากขึ้นแทนที่จะนำไปชำระหนี้ รวมทั้งสถาบันการเงินอาจผ่อนคลายความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อลงบ้างตามคุณภาพสินเชื่อโดยเฉพาะสินเชื่อรถยนต์ที่เริ่มทรงตัวหลังจากแรงขึ้นต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้ภาคครัวเรือนเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้นในระยะต่อไป (2) รายได้ของครัวเรือนมีแนวโน้มปรับดีขึ้นตามการผลิตในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ และ (3) ราคาสินค้าเกษตรกรรมในปี 2559 มีแนวโน้มปรับสูงขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก โดยปัจจัยดังกล่าวจะสนับสนุนให้การบริโภคโดยรวมในปี 2559 ขยายตัวได้อัตราที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

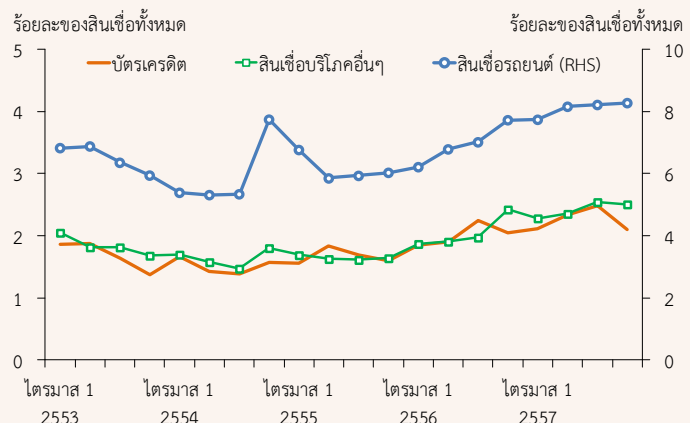
อย่างไรก็ดี ยังมีความเสี่ยงที่ต้องติดตามเพราะอาจเป็นปัจจัยลบต่อฐานะทางการเงินของครัวเรือนในระยะต่อไป ได้แก่ (1) ราคาสินค้าเกษตรกรรมที่อาจอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่งและทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาเงินกู้ทั้งในและนอกระบบจนก่อให้เกิดภาระหนี้สะสม และ (2) การปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตรถยนต์ในปี 2559 อาจจูงใจให้ครัวเรือนเร่งซื้อรถยนต์อีกครั้งในปี 2558 อย่างไรก็ดี หากครัวเรือนสร้างหนี้เท่าที่จำเป็นและไม่เกินกำลังรายได้ในการชำระคืน รวมถึงบริหารจัดการภาระหนี้อย่างมีวินัยแล้ว การบริโภคของครัวเรือนจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพในอนาคต

การเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อรถยนต์คงค้าง

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ*

หมายเหตุ: *สินเชื่อค้างชำระเกิน 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือนของระบบธนาคารพาณิชย์
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

เขตเศรษฐกิจพิเศษ: นัยต่อเศรษฐกิจไทย

การค้าชายแดนมีบทบาทต่อเศรษฐกิจไทยมากขึ้น สะท้อนจากมูลค่าการค้าที่ขยายตัวสูงต่อเนื่อง โดยพื้นที่ชายแดนไทยหลายแห่งมีศักยภาพเป็นจุดเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อการผลิต การค้า และการบริการภายในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะมีผลตั้งแต่ปี 2558 รัฐบาลเล็งเห็นศักยภาพดังกล่าวจึงประกาศให้พื้นที่ชายแดน 5 แห่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในปี 2557¹ บทความนี้จะมุ่งชี้ให้เห็นนัยของเขตเศรษฐกิจพิเศษต่อเศรษฐกิจไทย

เขตเศรษฐกิจพิเศษคืออะไร

เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็น “เครื่องมือ” ที่ช่วยให้ประเทศก้าวข้ามข้อจำกัดในการพัฒนา ผ่านการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในพื้นที่ที่กำหนดไว้ อาทิ เพื่อพัฒนาการค้า พัฒนาการผลิตเพื่อส่งออก หรือพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูง โดยอาศัย (1) การผ่อนคลายกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน (2) การบริหารจัดการพื้นที่แบบพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการค้าและการลงทุนในพื้นที่ (3) การจัดสรรทรัพยากรของภาครัฐเป็นพิเศษ เช่น การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับศักยภาพของพื้นที่ และ (4) การให้สิทธิประโยชน์แก่ภาคเอกชนที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

เขตเศรษฐกิจพิเศษและนัยต่อเศรษฐกิจไทย

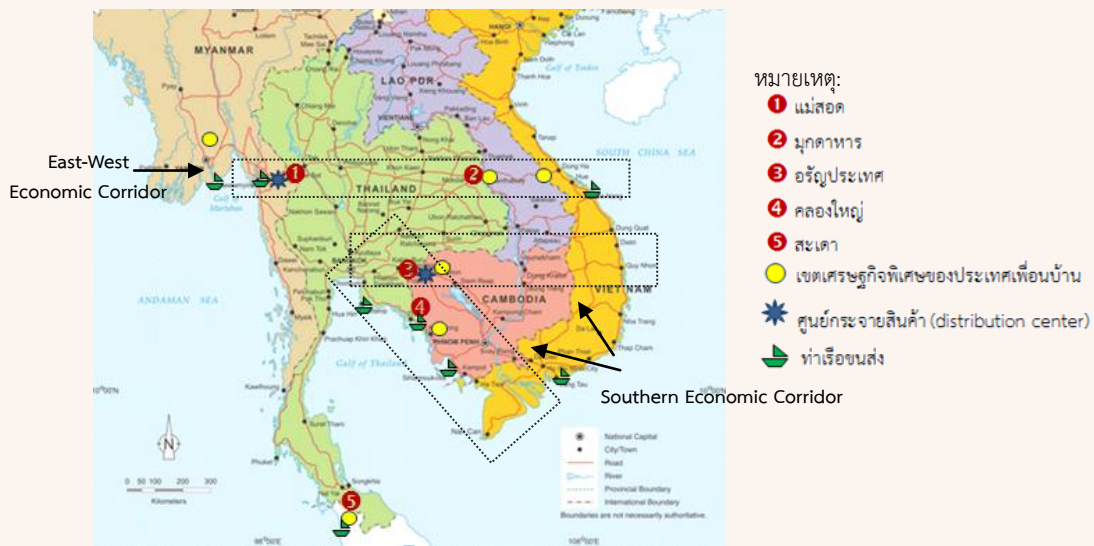
การที่รัฐบาลตั้งเป้าหมายในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน 5 แห่ง นับเป็นสัญญาณที่ดีต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในระยะต่อไป เพราะเขตเศรษฐกิจทั้ง 5 แห่งมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อการค้า² โดยเฉพาะบริเวณที่มีชายแดนติดกับเมียนมาร์ กัมพูชา และลาว เนื่องจากภาคการผลิตของประเทศเหล่านี้มีแนวโน้มขยายตัวสูงจากความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบทั้งจากค่าแรงที่ต่ำกว่าไทยและการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี (GSP) ซึ่งสิทธิดังกล่าวของไทยสิ้นสุดลงตั้งแต่ต้นปี 2558 อีกทั้งประเทศเหล่านี้ได้พัฒนานิคมอุตสาหกรรมบริเวณฝั่งตรงข้ามชายแดนไทย เพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น (Labor Intensive) ไว้แล้ว ดังนั้น ไทยจึงสามารถใช้ประโยชน์จากฐานการผลิตในประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาประเทศไทยซึ่งมีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคให้เป็นศูนย์กลางทางการค้า การคมนาคมขนส่ง และเครือข่ายการผลิตที่มีประสิทธิภาพในภูมิภาค โดยเฉพาะการลงทุนตามแนวเส้นทางเศรษฐกิจ Southern Economic Corridor ที่เชื่อมโยงไทย ลาว กัมพูชา และเวียดนาม และตามแนว East-West Economic Corridor ที่เชื่อมโยงเมียนมาร์ ไทย ลาว และเวียดนาม ซึ่งจะทำให้การขนส่งสินค้าภายในภูมิภาครวดเร็วขึ้นเอื้อต่อการสร้างเครือข่ายการผลิต และส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

¹ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2557 และ 2/2557 ได้เห็นชอบให้จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดน 5 แห่ง ได้แก่ (1) อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และ อำเภอแม่ระมาด ในจังหวัดตาก (2) อำเภอเมือง อำเภอห้วยใหญ่ และ อำเภอดอนตาล ในจังหวัดมุกดาหาร (3) อำเภอสะเตา ในจังหวัดสงขลา (4) อำเภอรัฐประเทศ และ อำเภอพัฒนานคร ในจังหวัดสระแก้ว และ (5) อำเภอคลองใหญ่ ในจังหวัดตราด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) การพัฒนาเศรษฐกิจ ผ่านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการจ้างงาน และสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ประชาชน (2) ความมั่นคงของประเทศ ผ่านการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าประเทศและการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมาย และ (3) การลดความแออัดบริเวณด้านชายแดน

² ประสบการณ์ในต่างประเทศบ่งชี้ว่า พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งอยู่บริเวณชายแดนควรพัฒนาในรูปแบบของเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone) หรือเขตแปรรูปสินค้าเพื่อการส่งออก (Export Processing Zone) (FIAS 2008)

สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีชายแดนติดกับมาเลเซียซึ่งมีค่าแรงที่สูงกว่าไทยนั้น นอกเหนือจากศักยภาพด้านการค้าแล้ว ยังสามารถพัฒนาเป็นเขตแปรรูปสินค้าเพื่อการส่งออกได้³ อาทิ อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา

ศักยภาพของเขตเศรษฐกิจพิเศษไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

ที่มา: ภาพแผนที่จาก www.oknation.net สำหรับข้อมูลในแผนที่มาจากการลงพื้นที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย การสอบถามด้านศุลกากร ผู้ประกอบการ รายงาน ADB และรายงาน NESDB

นอกจากนี้ ตัวอย่างการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ประสบความสำเร็จในต่างประเทศบ่งชี้ว่า ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความท้าทาย 3 เรื่องในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ดังนี้

1. การผลักดันให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ ได้แก่ (1) Hub และ IT Logistic คือ การสร้างคลังสินค้า ระบบการขนถ่ายสินค้า ศูนย์กระจายสินค้า ทางคมนาคมที่สะดวก และการนำระบบ IT มาพัฒนาระบบศุลกากรให้มีประสิทธิภาพ (2) Logistic Resources คือ การพัฒนาบุคลากร และการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศในด้านโลจิสติกส์ (3) Logistic Relations คือ การประสานความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดข้อจำกัดด้านการค้าและการขนส่งระหว่างกัน

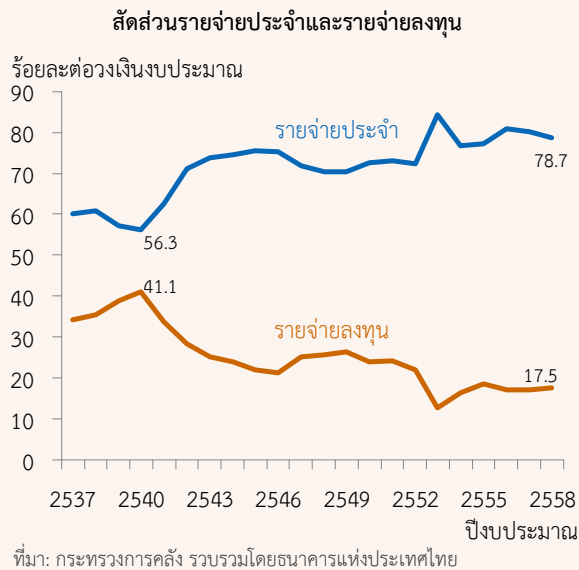
2. การผ่อนผันกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน เช่น การปรับปรุงระบบเอกสารและกฎระเบียบเพื่อลดขั้นตอนด้านศุลกากร การให้สิทธิลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีกำไรส่งกลับของนักลงทุนต่างชาติ เพื่อลดปัญหา Double Income Tax หรือการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ประกอบการต่างชาติเป็นเจ้าของที่ดิน เป็นต้น

3. ความต่อเนื่องของนโยบายและการสื่อสารให้ประชาชนในพื้นที่มีความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการพัฒนา เนื่องจากรัฐธรรมนูญกำหนดให้โครงการที่อาจมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและรอบด้าน โดยให้มีการศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนก่อน การดำเนินนโยบายอย่างจริงจังและต่อเนื่องไปพร้อมๆ กับการสื่อสารนโยบายเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนการพัฒนาจะทำให้โครงการสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

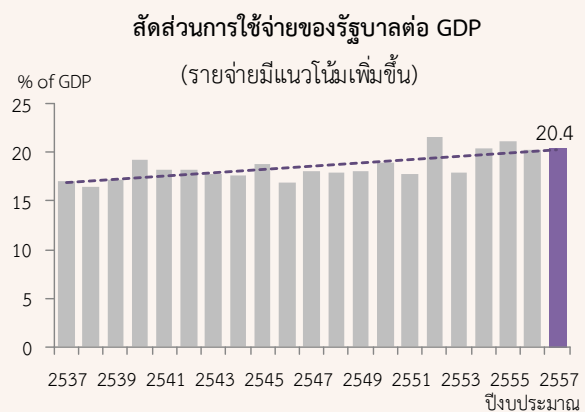
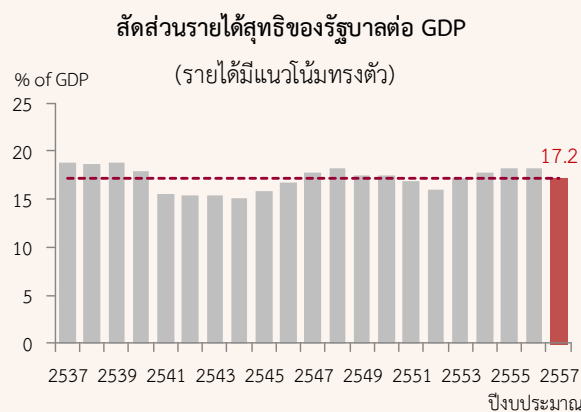
³ FIAS (2008) ระบุว่า การจะตั้ง Export Processing Zone ให้ประสบความสำเร็จ จะต้องอยู่ติดกับชายแดนของประเทศที่มีค่าแรงสูงกว่าเพื่อใช้ความได้เปรียบด้านค่าแรงดึงดูด FDI เข้ามา อาทิ โปแลนด์ดึงดูด FDI จากเยอรมัน และเม็กซิโกดึงดูด FDI จากสหรัฐอเมริกา

ปฏิรูปภาคการคลัง: หนทางสู่การยกระดับการเติบโตของเศรษฐกิจไทย

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจไทยลดลงเป็นลำดับ ส่วนหนึ่งเพราะการลงทุนในประเทศของทั้งภาคเอกชนและภาครัฐอยู่ในระดับต่ำเป็นเวลานาน¹ หนทางหนึ่งที่จะช่วยปลดล็อกข้อจำกัดนี้ คือ การปฏิรูปภาคการคลังทั้งด้านรายได้และด้านรายจ่าย เพื่อสร้างความสมดุลให้แก่ภาคการคลัง ซึ่งรวมถึงการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โดยจัดสรรเม็ดเงินให้ลงไปสู่การลงทุนมากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถช่วยยกระดับการเติบโตของเศรษฐกิจ

สาเหตุที่ทำให้การลงทุนของภาครัฐอยู่ในระดับต่ำเป็นเวลานาน มาจากความไม่สมดุลของภาคการคลังที่ (1) การจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นช้ากว่ารายจ่าย² ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการออกมาตรการภาษีรูปแบบต่างๆ ในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งทำให้ภาครัฐสูญเสียรายได้ แม้จะมีมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเข้ามาช่วยชดเชยผลกระทบบางส่วน และ (2) รายจ่ายส่วนใหญ่ถูกจัดสรรไปสู่งบประจำซึ่งโน้มสูงขึ้นต่อเนื่องตามรายจ่ายค่ารักษาพยาบาลและสวัสดิการสังคม ค่าจ้างเงินเดือน รวมถึงรายจ่ายเงินโอนและเงินอุดหนุนในการดำเนินนโยบายระยะสั้นของรัฐบาลแต่ละสมัย ส่งผลให้สัดส่วนรายจ่ายลงทุนโน้มลงต่อเนื่องจากที่เคยจัดสรรได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของวงเงินงบประมาณ³ ในช่วงปี 2547-2549 เหลือเพียงร้อยละ 17.5 ในปีงบประมาณ 2558

หากไทยต้องการยกระดับการเติบโตของเศรษฐกิจผ่านการลงทุนของภาครัฐที่มีศักยภาพ สิ่งที่เป็น **คือ การเพิ่มประสิทธิภาพทั้งด้านรายได้ รายจ่าย และการบริหารงานด้านต่างๆ ของภาครัฐ** ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันได้เล็งเห็นความสำคัญของปัจจัยนี้ และเริ่มดำเนินการปฏิรูปภาคการคลังแล้วทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิรูปรายได้ การปฏิปรายจ่าย และการปฏิรูปกระบวนการทางการคลัง

¹ สัดส่วนการลงทุนรวมต่อ GDP เฉลี่ย 3 ปีย้อนหลัง เหลือเพียงร้อยละ 22 น้อยกว่าร้อยละ 25.9 ซึ่งเป็นสัดส่วนขั้นต่ำที่จะทำให้เศรษฐกิจไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืนที่ร้อยละ 4.5 (Nakornthab 2014)

² สัดส่วนรายได้รัฐบาลต่อ GDP มีแนวโน้มทรงตัวที่ร้อยละ 18.3 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียที่ร้อยละ 21.8

³ หนึ่งในเกณฑ์ของกรอบความยั่งยืนทางการคลัง

(1) การปฏิรูปรายได้ เพื่อเพิ่มรายได้ภาครัฐ สนับสนุนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น รวมถึงลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้และการถือครองที่ดิน โดยการจัดเก็บภาษีฐานทรัพย์สิน ได้แก่ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และภาษีมรดก อีกทั้งลดการหลบเลี่ยงภาษี โดยการจัดเก็บภาษีเงินได้จากห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล⁴ นอกจากนี้ รัฐบาลเตรียมปรับขึ้นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยจะพิจารณาทยอยปรับเพิ่มอัตราภาษีแบบขั้นบันไดในเวลาที่เหมาะสม ควบคู่กับการออกมาตรการลดการรั่วไหลของการจัดเก็บภาษี

(2) การปฏิรูปรายจ่าย เพื่อลดภาระทางการคลังจากรายจ่ายที่ไม่จำเป็น พร้อมกับเพิ่มสัดส่วนรายจ่ายลงทุน การปรับโครงสร้างราคาพลังงาน โดยปรับอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุนน้ำมันที่เก็บจากน้ำมันและก๊าซ รวมถึงปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตของน้ำมันดีเซล เพื่อให้ราคาสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง ซึ่งจะทำให้การใช้พลังงานของประเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดพฤติกรรมการใช้น้ำมันที่บิดเบือน ลดภาระของรัฐในการอุดหนุน และเพิ่มรายได้ของรัฐผ่านภาษีสรรพสามิต

การปรับโครงสร้างงบประมาณรายจ่าย โดยเพิ่มสัดส่วนงบลงทุนเป็นร้อยละ 20 ในปีงบประมาณ 2559 จากร้อยละ 17.5 ในปีงบประมาณ 2558

การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเพิ่มศักยภาพของประเทศเพราะเป็นหน่วยงานที่ดูแลทรัพย์สินและระบบสาธารณูปโภคที่สำคัญและมีงบลงทุนจำนวนมาก รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรฐานการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจให้ตอบสนองพันธกิจหลักอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนเร่งแก้ไขปัญหาของรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนสูงหรือขาดสภาพคล่องทางการเงิน เพื่อไม่ให้กลายเป็นภาระของภาครัฐในอนาคต นอกจากนี้ คนร. ได้เริ่มนำสัญญาคุณธรรม (Integrity Pact) และมาตรฐานความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างของ Construction Sector Transparency Initiative (CoST) มาใช้ในการเปิดเผยข้อมูลและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเพิ่มความโปร่งใส

การปฏิรูปดังกล่าวจะช่วยลดต้นทุนจากการทุจริต ทำให้การให้บริการมีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมถึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการลงทุนโดยเฉพาะการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จะช่วยลดต้นทุนโลจิสติกส์ เพิ่มศักยภาพการผลิต และกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ซึ่งล้วนแต่จะนำไปสู่การยกระดับการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในระยะยาว

(3) การปฏิรูปกระบวนการทางการคลัง เพื่อสร้างวินัยและความยั่งยืนทางการคลัง

การเสนอร่าง พ.ร.บ. การเงินการคลังฯ ฉบับใหม่ โดยคาดว่าจะกำหนดกฎเกณฑ์ทางการคลัง (Fiscal Rule) สำหรับเพดานหนี้สาธารณะต่อ GDP และการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี อาทิ งบรายจ่ายลงทุนต้องไม่น้อยกว่าวงเงินขาดดุลงบประมาณ รวมถึงกำหนดเกณฑ์ในการกำกับและติดตามกิจกรรมกึ่งการคลัง อาทิ ให้ระบุแหล่งที่มาของเงินทุน วิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทนอย่างรอบด้านก่อนดำเนินการ และให้รัฐวิสาหกิจจัดทำบัญชีแยกการดำเนินงานปกติและบัญชีการดำเนินงานตามนโยบายภาครัฐ (Public Service Account: PSA) เพื่อลดภาระเสี่ยงทางการคลังจากการใช้เงินนอกงบประมาณ ล่าสุด (กุมภาพันธ์ 2558) กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างการเตรียมเสนอร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี

การเปลี่ยนกระบวนการพิจารณาโครงการลงทุนขนาดใหญ่บางส่วน อาทิ การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานจากเดิมที่เป็นกระบวนการนอกงบประมาณให้เข้าสู่กระบวนการในงบประมาณปกติ

การปฏิรูปภาคการคลังเพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างทั้ง 3 ด้านอาจมีผลทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวบ้างในระยะสั้น เพราะการเบิกจ่ายต่างๆ อาจล่าช้ากว่าปกติ แต่จะคุ้มค่าในระยะยาว เพราะกระบวนการปฏิรูปดังกล่าวจะช่วยลดความไม่สมดุลทางการคลัง เพิ่มความโปร่งใส เพิ่มปริมาณและประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ โดยเฉพาะการลงทุนของภาครัฐ ตลอดจนลดความเสี่ยงทางการคลังซึ่งอาจสร้างต้นทุนต่อระบบเศรษฐกิจและก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินได้ นอกจากนี้ การปฏิรูปจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ภาคธุรกิจและสร้างแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนตามมา ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่เพิ่มศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในอนาคต

⁴ ที่ผ่านมามีวิธีที่บุคคลจัดตั้งคณะบุคคลฯ ขึ้นมาเพื่อกระจายรายได้ซึ่งทำให้ฐานภาษีต่ำลง บุคคลดังกล่าวจึงเสียภาษีเงินได้ในอัตราต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

5. ภาวะการเงิน

5.1 ภาวะการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน

ภาวะการเงินผ่อนปรนต่อเนื่อง

นโยบายการเงินในปี 2557 อยู่ในเกณฑ์ผ่อนปรนต่อเนื่องจากปี 2556 และได้ผ่อนปรนเพิ่มเติมในการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2557 เพื่อเพิ่มแรงสนับสนุนให้กับเศรษฐกิจในช่วงที่สถานการณ์ทางการเมืองยังไม่คลี่คลายและมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ในประเทศและภาคการท่องเที่ยว ต่อมาเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลายลง นโยบายการเงินยังอยู่ในระดับผ่อนปรนต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจที่กำลังฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในขณะที่เศรษฐกิจโลกยังมีความไม่แน่นอนสูงและแรงขับเคลื่อนจากภาครัฐต้องอาศัยเวลา ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2557 อัตราดอกเบี้ยนโยบายอยู่ที่ร้อยละ 2.00 ลดลงร้อยละ 0.25 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2556

อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินและอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะสั้นปรับลดลงจากปีก่อนตามทิศทางของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดย ณ สิ้นปี 2557 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารระยะข้ามคืนและอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะ 1 เดือน อยู่ที่ร้อยละ 1.90 และ 2.04 ปรับลดลงจากสิ้นปีก่อนประมาณร้อยละ 0.25 ทั้งคู่ สำหรับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะปานกลางถึงยาวปรับตัวลดลงจนอยู่ในระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ ตามการเคลื่อนไหวของอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐฯ ปริมาณพันธบัตรรัฐบาลไทยออกใหม่ที่มีน้อยกว่าที่ตลาดคาด ความต้องการลงทุนที่เพิ่มขึ้นจากนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างชาติ ประกอบกับทิศทางอัตราเงินเฟ้อของไทยที่ยังอยู่ในระดับต่ำตามการลดลงของราคาพลังงาน และแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป โดย ณ สิ้นปี 2557 อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะ 10 ปี อยู่ที่ร้อยละ 2.83 ปรับลดลงจากสิ้นปีก่อนประมาณร้อยละ 1.1 ทั้งนี้ ในปี 2557 ตลาดพันธบัตรและตลาดอัตราแลกเปลี่ยนเคลื่อนไหวผันผวน ส่วนใหญ่มาจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความไม่แน่นอนของช่วงเวลาที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ (Fed) จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศหลักที่มีทิศทางแตกต่างกันมากขึ้น และความเสี่ยงจากปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ

ในภาพรวมอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ปรับลดลงจากสิ้นปี 2556 ตามทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ลดลงในช่วงครึ่งแรกของปี ก่อนทรงตัวในช่วงหลังของปี ขณะที่สินเชื่อและเงินฝากชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

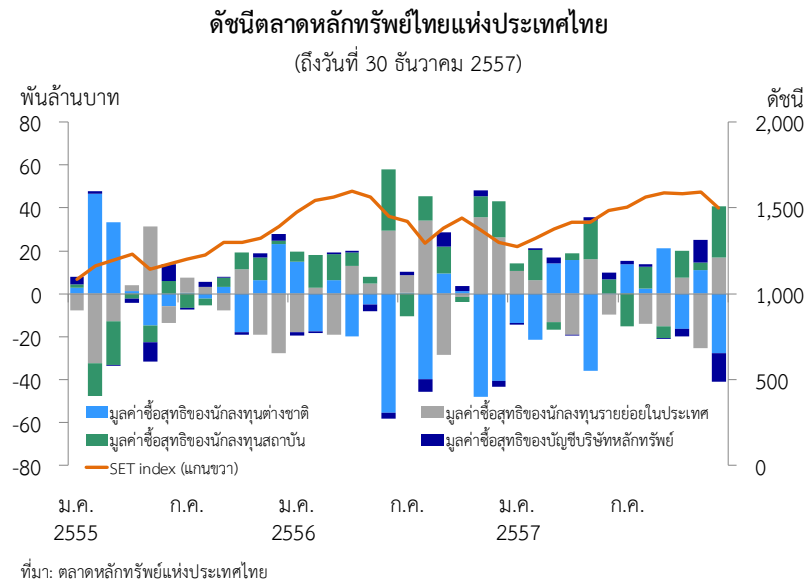
ณ สิ้นปี 2557 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี (MLR) ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่งเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.75 ลดลงจากสิ้นปีก่อนที่ร้อยละ 6.84 ทั้งนี้ สินเชื่อภาคเอกชนของสถาบันการเงินที่รับฝากเงิน¹ ชะลอลงทั้งสินเชื่อที่ปล่อยให้แก่ภาคครัวเรือนและสินเชื่อที่ปล่อยให้แก่ภาคธุรกิจ โดยการชะลอลงของสินเชื่อภาคครัวเรือนเป็นผลจากฐานะการเงินของครัวเรือนที่อ่อนแอลงตามภาวะเศรษฐกิจ ทำให้สถาบันการเงินเพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ สำหรับสินเชื่อภาคธุรกิจชะลอลงตามการลงทุนภาคเอกชนที่ฟื้นตัวช้า ผนวกกับสถาบันการเงินระมัดระวังในการให้สินเชื่อกับธุรกิจขนาดกลางและเล็ก ขณะที่ธุรกิจขนาดใหญ่จำนวนหนึ่งหันไประดมทุนผ่านการออกหุ้นกู้ภาคเอกชนและตราสารทุนทดแทนสินเชื่อ ส่วนหนึ่งเพราะต้นทุนในการระดมทุนอยู่ในระดับต่ำ โดย ณ สิ้นปี 2557 สินเชื่อภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 4.5 จากระยะเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 10

¹ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ, สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย, กิจการวิเทศธนกิจ (เปิดดำเนินการตั้งแต่ปี 2549), บริษัทเงินทุน, สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นธนาคาร, สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนรวมตลาดเงิน (Money Market Mutual Fund) ยกเว้นธนาคารแห่งประเทศไทย

ณ สิ้นปี 2557 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่งเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.73 ลดลงจากสิ้นปีก่อนที่ร้อยละ 2.23 สำหรับอัตราดอกเบี้ยที่เสนอผ่านผลิตภัณฑ์เงินฝากพิเศษของทั้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับลดลงโดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของปี ตามทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบายและการชะลอตัวของสินเชื่อภาคเอกชน ซึ่งทำให้ความจำเป็นในการระดมเงินฝากเพื่อไปปล่อยกู้มีน้อยลง อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยที่เสนอผ่านผลิตภัณฑ์เงินฝากพิเศษปรับเพิ่มขึ้นบ้างในช่วงไตรมาสที่ 4 ตามแนวโน้มเศรษฐกิจและการขยายตัวของสินเชื่อที่คาดว่าจะปรับตัวดีขึ้นในระยะต่อไป ทั้งนี้ เงินรับฝากรวมตัวแลกเงิน ณ สิ้นปี 2557 ขยายตัวร้อยละ 4.2 จากระยะเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 7.6 โดยเป็นการลดลงจากเงินฝากของภาคครัวเรือนเป็นสำคัญ ส่วนหนึ่งเพราะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะปกติที่อยู่ในระดับต่ำทำให้ผู้ฝากเงินหันไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า อาทิ กองทุนตราสารหนี้และตราสารทุน อย่างไรก็ตาม เริ่มเห็นปริมาณเงินฝากใหม่ทยอยปรับเพิ่มขึ้นบ้างในช่วงปลายปี

ธุรกรรมในตลาดหลักทรัพย์ปรับตัวขึ้นภายหลังสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลาย แต่ยังมีปัจจัยที่ต้องติดตาม อาทิราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ลดลงต่อเนื่อง

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทย ณ สิ้นปี 2557 ปิดที่ 1,498 จุด เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อนที่ 1,299 จุด โดยในช่วงครึ่งแรกของปีภาวะเศรษฐกิจไทยและสถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่แน่นอนส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติขายหลักทรัพย์ต่อเนื่องจากสิ้นปีก่อน แต่ยังมีแรงซื้อจากนักลงทุนภายในประเทศที่ช่วยพยุงให้ดัชนีหลักทรัพย์ปรับสูงขึ้นบ้าง ต่อมาเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลายในปลายไตรมาสที่ 2 ความไม่แน่นอนที่ลดลงและการบริหารราชการแผ่นดินที่กลับมาดำเนินการได้เป็นปกติส่งผลบวกต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ทำให้มีความต้องการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ในระหว่างปีดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกเป็นระยะ อาทิ ความขัดแย้งทางการเมืองในต่างประเทศ ความไม่แน่นอนของช่วงเวลาในการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ Fed รวมถึงราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ลดลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานที่มีมูลค่าตลาด (Market Capitalization) สูง

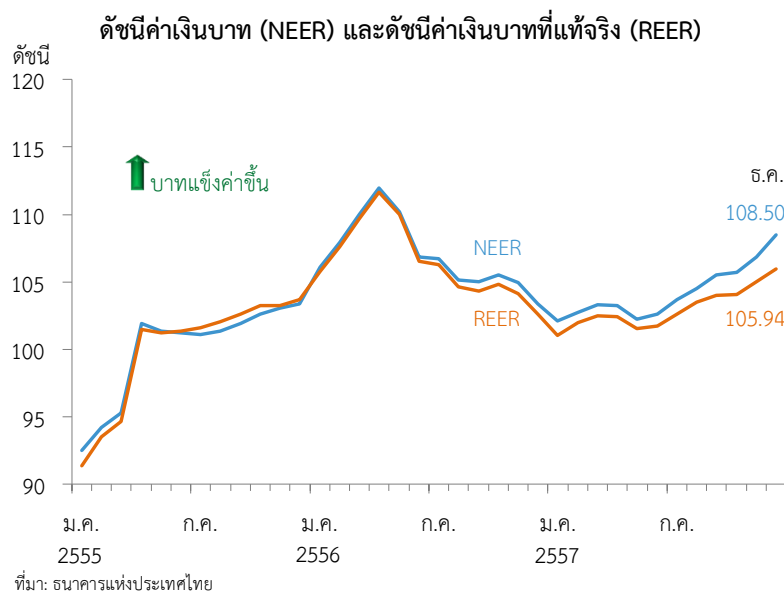
ค่าเงินบาทเคลื่อนไหว 2 ทิศทางตามแนวโน้มเศรษฐกิจโลกและการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศเศรษฐกิจหลักเป็นสำคัญ

อัตราแลกเปลี่ยนในปี 2557 เคลื่อนไหว 2 ทิศทางและแตกต่างกันในแต่ละช่วงของปี โดยปิดตลาด ณ สิ้นปีที่ 32.90 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ใกล้เคียงกับระดับปิด ณ สิ้นปีก่อนที่ 32.86 บาทต่อดอลลาร์ สรอ.

ในช่วงครึ่งแรกของปี เงินบาทโน้มแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. เพราะในขณะนั้นเศรษฐกิจสหรัฐฯ ยังฟื้นตัวไม่ชัดเจน องค์กรที่การเงินบาทปรับอ่อนค่าลงบ้างระยะสั้นๆ ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2557 จากการประเมินของนักลงทุนในตลาดว่า Fed อาจปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายเร็วกว่าคาดการณ์เดิมภายหลังจากที่ตัวเลขเศรษฐกิจสหรัฐฯ ออกมาดี ประกอบกับนักลงทุนมีความกังวลต่อสถานการณ์ทางการเมืองของไทยที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านรัฐบาล ต่อมาเงินบาทกลับแข็งค่าขึ้นหลังมีความชัดเจนเกี่ยวกับการจัดตั้งรัฐบาลและนโยบายภาครัฐ ซึ่งทำให้ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อแนวโน้มเศรษฐกิจไทยปรับตัวขึ้น

ในช่วงครึ่งหลังของปี เงินบาทกลับอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับเงินสกุลหลักและสกุลภูมิภาค เนื่องจากเศรษฐกิจสหรัฐฯ มีแนวโน้มฟื้นตัวชัดเจน สวนทางกับเศรษฐกิจกลุ่มยูโรและญี่ปุ่นที่ยังอ่อนแอ จนทำให้ธนาคารกลางยุโรปและญี่ปุ่นออกมาตรการผ่อนคลายเชิงปริมาณ (QE) เพิ่มเติม จึงส่งผลให้เงินดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าเมื่อเทียบกับเงินสกุลหลักอื่นๆ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเสริมจากเศรษฐกิจเอเชียรวมถึงไทยที่ขยายตัวชะลอลง อนึ่ง เงินบาทอ่อนค่าน้อยกว่าเงินภูมิภาคบางสกุล ส่วนหนึ่งเนื่องจากไทยได้รับปัจจัยบวกจากราคาน้ำมันโลกที่ปรับลดลง ในฐานะที่เป็นประเทศผู้นำเข้าน้ำมันดิบสุทธิ

ดัชนีค่าเงินบาท (NEER) เดือนธันวาคม 2557 อยู่ที่ระดับ 108.50 แข็งค่าขึ้นร้อยละ 4.9 เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน จากการแข็งค่าของเงินบาทเทียบกับเงินเยน ยูโร และรูเบิลที่อ่อนค่าลงมากเป็นสำคัญ สอดคล้องกับดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (REER) เดือนธันวาคม 2557 ที่อยู่ที่ระดับ 105.94 แข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.2 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน

6. การประเมินเสถียรภาพเศรษฐกิจ การเงินไทย

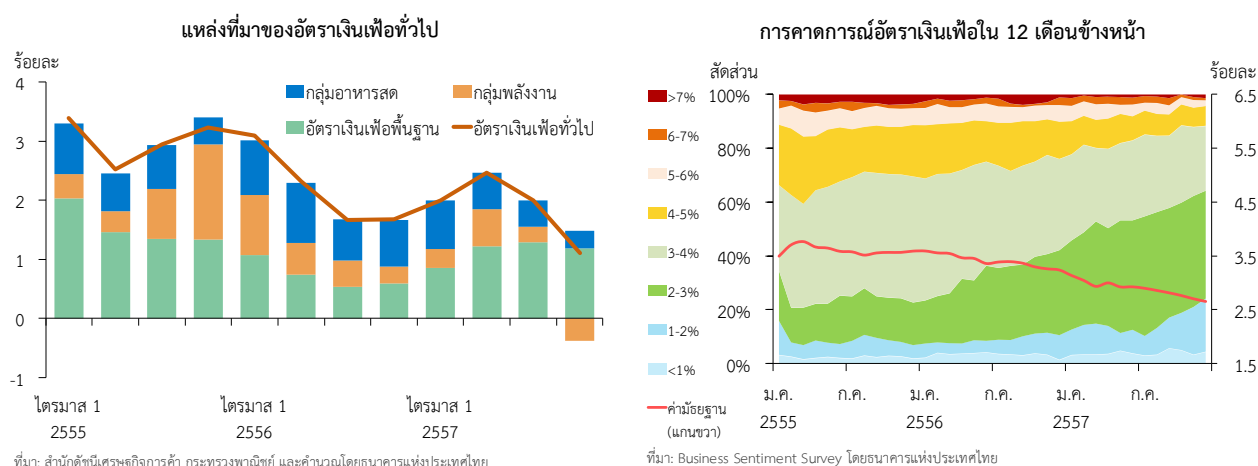
6.1 เสถียรภาพในประเทศ

เสถียรภาพในประเทศโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี อัตราเงินเฟ้อทั่วไปชะลอลงและอัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ผันตัวเข้าสู่ผลกระทบต่องานรายได้และความสามารถในการชำระหนี้ โดยเฉพาะหนี้ภาคครัวเรือน ทำให้คุณภาพสินเชื่ออุปโภคบริโภคด้อยลงบ้าง แต่สถาบันการเงินยังมีเสถียรภาพจากเงินสำรองและเงินกองทุนที่อยู่ในระดับสูง

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปชะลอลงจากปีก่อนมาอยู่ที่ร้อยละ 1.89 โดยในช่วงครึ่งแรกของปีอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเพิ่มขึ้นตามอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานและราคาอาหารสดที่แรงขึ้น แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีอัตราเงินเฟ้อทั่วไปชะลอลงจากราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศที่ลดลงต่อเนื่องตามการปรับลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลก¹ แม้จะเป็นช่วงที่มีการปรับโครงสร้างราคาพลังงานในประเทศซึ่งทำให้อัตราเงินเฟ้อในประเทศปรับลดลงน้อยกว่าราคาน้ำมันในตลาดโลก

¹ การลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลกเกิดจากการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของตลาดน้ำมันที่มีการพัฒนาวิธีการขุดเจาะ Shale Oil ทำให้อุปทานน้ำมันในตลาดโลกเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะจากสหรัฐฯ ประกอบกับอุปสงค์น้ำมันโลกชะลอลงจากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวช้า

สำหรับอัตราเงินเพื่อพื้นฐานเร่งขึ้นจากปีก่อนมาอยู่ที่ร้อยละ 1.59 ตามการเร่งตัวในช่วงครึ่งแรกของปีจากการส่งผ่านต้นทุนก๊าซหุงต้ม (LPG) ที่สูงขึ้นไปยังราคาอาหารสำเร็จรูป ก่อนที่การส่งผ่านต้นทุนจะทยอยหมดลงในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี อย่างไรก็ตาม ราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปชะลอลงตามต้นทุนการผลิตอื่นและอุปสงค์ในประเทศที่ฟื้นตัวช้า ในภาพรวมแรงกดดันเงินเพื่อมีค่าน้อยลงในปี 2557 และคาดว่าจะอยู่ในระดับต่ำต่อไปในปี 2558 ตามแนวโน้มราคาน้ำมันในตลาดโลก แม้จะมีการทยอยลดการอุดหนุนราคา ก๊าซ LPG และ NGV²

การจ้างงานเฉลี่ยทั้งปี 2557 ทรงตัวจากปีก่อน โดยในช่วงครึ่งแรกของปี ความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองส่งผลกระทบต่อการทำงาน สะท้อนจากอัตราการว่างงานที่ปรับสูงขึ้นเล็กน้อยและการจ้างงานที่หดตัวทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะในภาคก่อสร้าง ภาคการค้า และภาคโรงแรมและภัตตาคาร สอดคล้องกับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง ขณะที่การจ้างงานในภาคเกษตรกรรมหดตัวตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 เป็นต้นมา ตามราคาสินค้าเกษตรที่อยู่ในระดับต่ำซึ่งไม่จูงใจให้เกษตรกรเพิ่มการเพาะปลูก ต่อมาในช่วงครึ่งหลังของปี กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ค่อยๆ ฟื้นตัวส่งผลให้อัตราการว่างงานลดลงและการจ้างงานโดยรวมปรับดีขึ้นตามการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรม

² ภาครัฐทยอยปรับราคา ก๊าซ LPG ภาคขนส่งให้เท่ากับภาคครัวเรือนตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557 และต่อมาได้ทยอยปรับขึ้นราคา ก๊าซ LPG ทั้งภาคขนส่งและภาคครัวเรือนอีกระยะหนึ่งเพื่อให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง โดยราคาปัจจุบันอยู่ที่ 24.16 บาท/กิโลกรัม ซึ่งเท่ากับราคาในภาคอุตสาหกรรมแล้ว อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังต้องทยอยปรับขึ้นราคา ก๊าซ NGV ในปี 2558 เพื่อให้เข้าสู่ราคาเป้าหมายที่ 14-15 บาท/กิโลกรัม ซึ่งจะเป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการปรับราคา ก๊าซ NGV จากราคา 10.50 บาท/กิโลกรัม เป็น 12.50 บาท/กิโลกรัม ในปี 2557

เครื่องชี้ตลาดแรงงานที่สำคัญ

%YOY	2556	2557*	2557*			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ผู้มีงานทำ	-0.1	-0.4	-0.4	-1.2	0.3	-0.1
ภาคเกษตรกรรม	-0.1	-2.4	1.0	-2.9	-2.2	-4.9
นอกภาคเกษตรกรรม	-0.1	0.7	-1.0	-0.3	1.7	2.5
ภาคอุตสาหกรรม	0.8	1.6	-0.8	1.9	1.0	4.4
ภาคอื่นๆ	-0.3	0.4	-1.1	-1.0	1.9	1.9
ผู้ว่างงาน (พันคน)	283.5	322.7	341.1	385.7	326.6	237.3
อัตราการว่างงาน (%)	0.7	0.8	0.9	1.0	0.9	0.6
ผู้ทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	336.2	256.3	277.9	258.1	245.1	244.1
อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ (%)	0.9	0.7	0.7	0.7	0.6	0.6

หมายเหตุ: * ฐานข้อมูลประชากรปี 2553

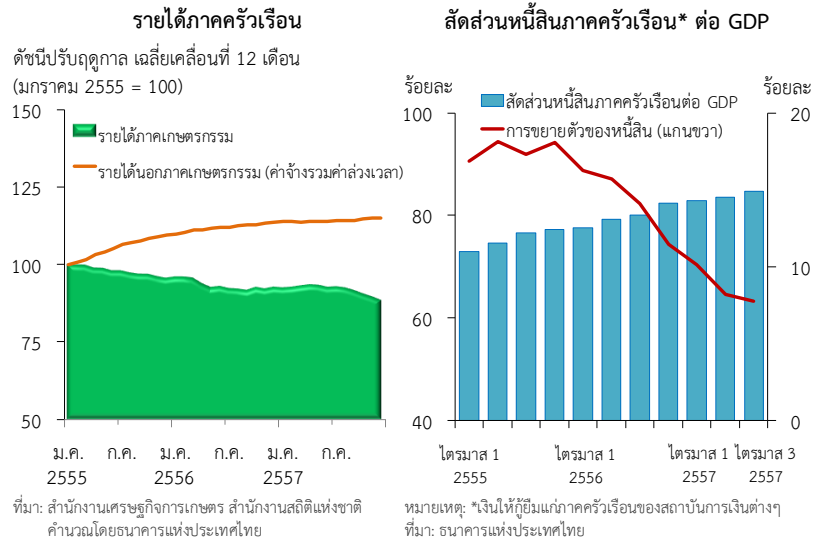
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แม้ว่าการจ้างงานในปี 2557 จะทรงตัว แต่เศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้า ประกอบกับภาระหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง ทำให้เสถียรภาพภาคครัวเรือนมีความเปราะบางเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและอาศัยรายได้จากภาคเกษตรที่ราคาพืชผลตกต่ำเป็นหลัก สะท้อนได้จากความสามารถในการชำระหนี้ของภาคครัวเรือนที่ด้อยลง อาทิ สัดส่วนสินเชื่อค้างชำระเกิน 1 เดือนต่อสินเชื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 5.7 ณ สิ้นปี 2556 มาอยู่ที่ร้อยละ 5.9 ณ สิ้นปี 2557

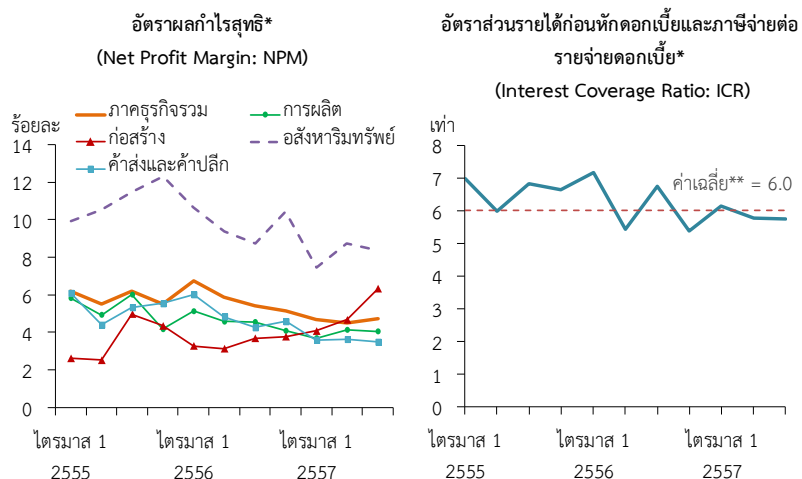
อย่างไรก็ดี ความเสี่ยงจากการก่อหนี้ใหม่ของครัวเรือนลดลง โดยครัวเรือนมีความระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้นและในขณะเดียวกันสถาบันการเงินก็เพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อให้กับภาคครัวเรือน สะท้อนจากการขยายตัวของหนี้ครัวเรือนที่ชะลอตัวต่อเนื่อง โดยเงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือนของสถาบันการเงินต่างๆ³ ขยายตัวร้อยละ 7.7 ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2557 ชะลอตัวลงจากร้อยละ 11.4 ณ สิ้นปี 2556 ทั้งนี้ การขยายตัวของหนี้ครัวเรือนที่แม้ชะลอตัวแต่ยังคงอยู่ในอัตราที่สูงกว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจ ทำให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP เพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยล่าสุด ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2557 สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 84.7 สูงขึ้นจากสิ้นปี 2556 ที่ร้อยละ 82.3

³ ครอบคลุมสถาบันการเงินทั้งที่รับฝากเงินและไม่รับฝากเงิน อาทิ ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ สหกรณ์ ออมทรัพย์ โรงรับจำนำ บริษัทเงินทุน บริษัทบัตรเครดิต ลิซซิง และสินเชื่อส่วนบุคคล บริษัทประกันชีวิต เป็นต้น

เครื่องชี้เสถียรภาพภาคครัวเรือน

ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินโดยรวมยังมีเสถียรภาพ สะท้อนจากอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนและอัตราส่วนสภาพคล่องที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยในอดีต อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการทำกำไรปรับลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว อัตราส่วนกำไรสุทธิของธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2557 จึงปรับลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 4.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 6 และอยู่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระยะยาว (10 ปี) โดยเฉพาะในภาคค้าส่งและค้าปลีก ผลประกอบการของภาคธุรกิจที่ด้อยลงนี้กระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้บ้าง สะท้อนจากอัตราส่วนรายได้ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีจ่ายต่อรายจ่ายดอกเบี้ยที่ปรับลดลงจากปีก่อนที่ 6.4 เท่ามาอยู่ที่ระดับ 5.9 เท่า สำหรับธุรกิจ SMEs ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้ามากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ อีกทั้งสถาบันการเงินมีมาตรฐานการปล่อยสินเชื่อที่เข้มงวดขึ้น ส่งผลต่อสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs

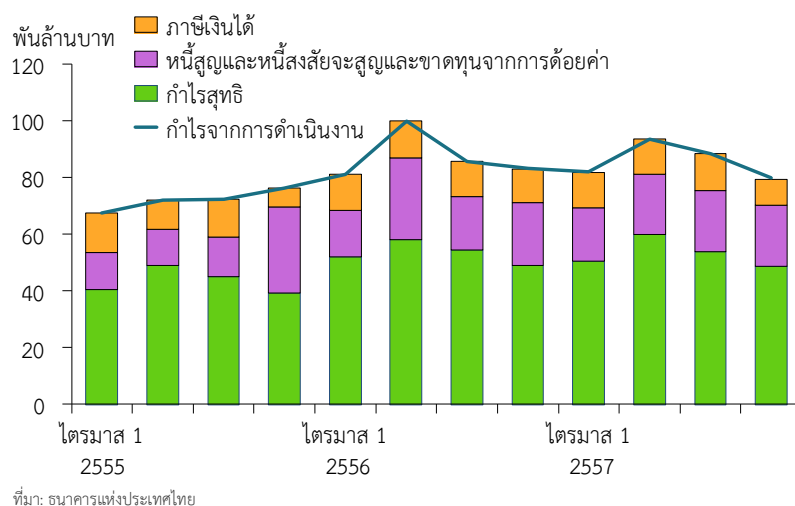

หมายเหตุ: *ค่ามัธยฐาน (Median) ** ค่าเฉลี่ยไตรมาสที่ 3 ปี 2547 – ไตรมาสที่ 3 ปี 2557

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

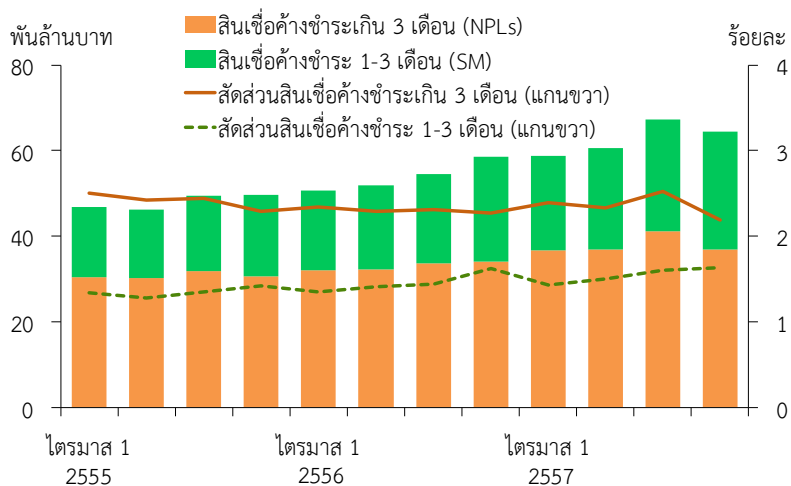
ภาคสถาบันการเงินมีเสถียรภาพ ธนาคารพาณิชย์ได้มีการกันสำรองและเงินกองทุนอยู่ในระดับสูงเพื่อรองรับความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจ โดย ณ สิ้นปี 2557 อัตราส่วนเงินสำรองต่อเงินสำรองพึงกันอยู่ที่ร้อยละ 169.4 และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio) อยู่ที่ร้อยละ 16.8 สำหรับผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ชะลอลงทั้งในส่วนของการกำไรจากการดำเนินงานและกำไรสุทธิ เนื่องจากการขยายตัวของสินเชื่อชะลอลงตามภาวะเศรษฐกิจ ประกอบกับธนาคารพาณิชย์เพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยกู้ให้กับกลุ่มลูกหนี้ที่มีฐานะด้อยลง โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs และภาคครัวเรือน ทั้งนี้ แม้ว่าสัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ต่อสินเชื่อรวมทรงตัวที่ร้อยละ 2.15 แต่สัดส่วนสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (SM) ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.4 เป็นร้อยละ 2.6 และมีสัญญาณว่าคุณภาพสินเชื่อ SMEs และสินเชื่ออุปโภคบริโภคด้อยลงบ้างจากปีก่อน

กำไรสุทธิ กำไรจากการดำเนินงาน
และค่าใช้จ่ายของระบบธนาคารพาณิชย์

ภาคอสังหาริมทรัพย์โดยรวมมีเสถียรภาพ เนื่องจากอุปสงค์กลับมาฟื้นตัวได้ในช่วงครึ่งหลังของปีหลังสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลายและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ซื้อบ้านยังอยู่ในระดับดี สะท้อนจากสัดส่วนสินเชื่อค้างชำระเกิน 1 เดือนขึ้นไปที่ยังอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม อุปสงค์ที่ฟื้นตัวค่อนข้างช้าทำให้อุปทานคงค้างของที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นบ้างในช่วงปลายปี แม้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งได้ปรับตัวโดยชะลอการเปิดขายโครงการใหม่ออกไปแล้ว

คุณภาพสินเชื่อเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย (Post Finance) ของระบบธนาคารพาณิชย์

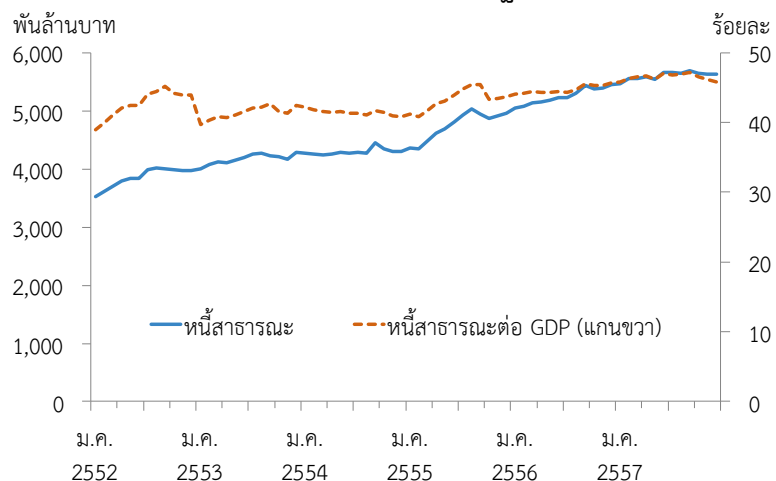

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคการคลังยังมีเสถียรภาพ แต่มีความเสี่ยงมากขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมกึ่งการคลังในช่วงที่ผ่านมา โดยสัดส่วนหนี้สาธารณะเมื่อเทียบกับ GDP ปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 45.7 ณ สิ้นปี 2556 มาอยู่ที่ร้อยละ 45.8 ณ เดือนธันวาคม 2557 ส่วนหนึ่งจากการกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ 250 พันล้านบาทเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ และจากการค้าประกันวงเงินกู้ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ดำเนินกิจกรรมกึ่งการคลังตามนโยบายรัฐ โดยเฉพาะโครงการรับจำนำข้าวในปี 2557

ในระยะข้างหน้า ความเสี่ยงสำคัญที่เป็นความท้าทายของภาครัฐ คือ ความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของภาครัฐที่มีแนวโน้มลดลงจากการใช้มาตรการภาษีเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ผ่านการลดอัตราและค่าลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลและบุคคลธรรมดา ขณะที่รายจ่ายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากภาระรายจ่ายประจำ ตลอดจนแผนโครงการลงทุนขนาดใหญ่เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ดังนั้น การเร่งปฏิรูปโครงสร้างภาคการคลัง ทั้งการปฏิรูปภาษี การปฏิรูปรายจ่ายซึ่งรัฐกำลังเริ่มดำเนินการ และการยึดมั่นกับวินัยทางการคลัง จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อเสถียรภาพภาคการคลังในระยะยาว

เครื่องชี้เสถียรภาพภาครัฐ

ที่มา: สำนักบริหารหนี้สาธารณะ

6.2 เสถียรภาพด้านต่างประเทศ

เสถียรภาพด้านต่างประเทศอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเครื่องชี้ด้านสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนเกือบทุกตัว และอยู่ในเกณฑ์สูงเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล นอกจากนี้ ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลในระดับสูง ส่วนหนึ่งเพราะราคาน้ำมันดิบลดลงมากและยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศปรับลดลงจากปีก่อนตามการลดลงของหนี้ระยะสั้น ที่สำคัญได้แก่ (1) การชำระคืนหนี้เงินกู้ระยะสั้นในช่วงก่อนหน้านี้อาณาการพาณิชย์กู้มาเพื่อปรับฐานะเงินตราต่างประเทศ โดยในปี 2557 ผู้ส่งออกไทยมีความต้องการทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนน้อยลงเมื่อเทียบกับปีก่อน ส่งผลให้ความจำเป็นที่ธนาคารพาณิชย์ต้องกู้เงินตราต่างประเทศเพื่อมาปรับฐานะลดลงเช่นกัน และ (2) การขายสุทธิพันธบัตรระยะสั้นของ ธปท. โดยนักลงทุนต่างชาติ อย่างไรก็ตาม หนี้ระยะยาวปรับเพิ่มขึ้นจากการซื้อสุทธิพันธบัตรรัฐบาลระยะยาวโดยนักลงทุนต่างชาติ และการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้ของภาคธุรกิจไทยซึ่งส่วนหนึ่งเป็นตราสารหนี้ที่ถือโดยนักลงทุนต่างชาติ

เครื่องชี้เสถียรภาพด้านต่างประเทศ

	มาตรฐาน สากล	2556	2557 ^E	2557 ^E			
				ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4 ^E
เครื่องชี้ด้านความสามารถในการชำระหนี้ (ร้อยละ)							
- สัดส่วนดุลบัญชีเดินสะพัด ^{1/} ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	n.a.	-0.6	3.8	5.9	-0.6	-0.6	10.2
- สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ^{2/}	48-80 ^{4/}	38.7	37.5	38.1	39.2	38.7	37.5
- สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อมูลค่าการส่งออกสินค้า และบริการ ^{1/ 2/}	132-220 ^{4/}	51.9	50.3	50.9	52.6	52.2	50.3
- สัดส่วนภาระหนี้ต่างประเทศต่อมูลค่าการส่งออกสินค้า และบริการ (ร้อยละ) ^{3/}	< 20	4.0	4.4	3.9	4.6	4.6	4.4
เครื่องชี้ด้านสภาพคล่อง							
- เงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้น (เท่า)	> 1 เท่า	2.7	2.7	2.8	2.7	2.7	2.7
- เงินสำรองระหว่างประเทศต่อมูลค่าการนำเข้าสินค้า (เดือน)	> 3-4 เดือน	9.2	9.4	9.6	9.9	9.5	9.4
- สัดส่วนหนี้ต่างประเทศระยะสั้นต่อหนี้ต่างประเทศทั้งหมด (ร้อยละ)	n.a.	43.6	40.6	42.7	43.1	41.4	40.6

หมายเหตุ: ^{1/} ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2549 ธนาคารแห่งประเทศไทยบันทึกกำไรที่นำกลับมาลงทุน (Reinvested Earnings) เป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนโดยตรงในดุลบัญชีเงินทุนและการเงิน และบันทึกจำนวนเดียวกันนี้ด้านตรงข้ามในรายการผลประโยชน์จากการถือหุ้นในดุลบัญชีเดินสะพัด

^{2/} จำนวนโดยใช้ยอดหนี้คงค้างหารด้วยค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือมูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการ 3 ปีย้อนหลัง นับตั้งแต่ไตรมาสที่พิจารณา

^{3/} ภาระจ่ายคืนเงินต้นระยะยาวและดอกเบี้ย (ทั้งระยะสั้นและระยะยาว) ของหนี้ต่างประเทศหารด้วยมูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการ

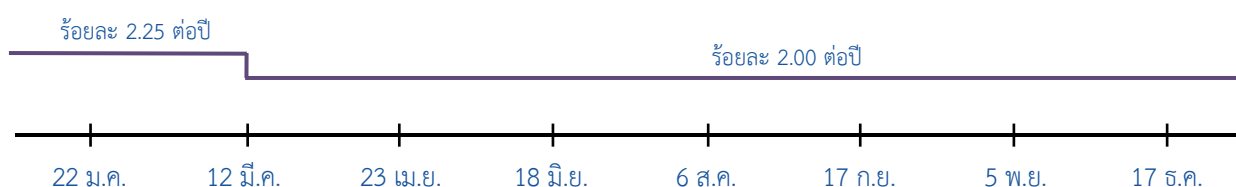
^{4/} มาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับประเทศที่มีรายได้ปานกลาง คือ มีรายได้ต่อหัวระหว่าง 756 ถึง 9,265 ดอลลาร์ สหรัฐ ต่อปี

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

7. สรุปนโยบายและมาตรการการเงินที่สำคัญ

มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ยนโยบาย

วันที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ในปี 2557

ที่มา: ข่าว ธปท. ฉบับที่ 2/2557, 7/2557, 13/2557, 22/2557, 34/2557, 40/2557, 49/2557 และ 55/2557

○ ในการประชุมครั้งแรกของปี เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2557 กนง. มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 2.25 ต่อปี โดยประเมินว่านโยบายการเงินอยู่ในเกณฑ์ผ่อนปรนเพียงพอที่จะสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษาเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในระยะข้างหน้า ทั้งนี้ กนง. เห็นว่าพื้นฐานทางเศรษฐกิจไทยมีความเข้มแข็งและยังสามารถรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงระยะสั้นได้

○ ในการประชุมครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2557 กนง. มีมติให้ลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงร้อยละ 0.25 ต่อปี โดยประเมินว่าความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจมีมากขึ้นท่ามกลางสถานการณ์ทางการเมืองที่ยืดเยื้อและมีความไม่แน่นอนสูง อันเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ทั้งนี้ ในภาวะที่แรงกดดันด้านราคาอยู่ในระดับต่ำและความเสี่ยงด้านเสถียรภาพการเงินลดลงบ้างจากภาวะตลาดการเงินโลกที่มีเสถียรภาพมากขึ้น นโยบายการเงินสามารถผ่อนคลายเพิ่มเติมเพื่อลดความเสี่ยงและเพิ่มแรงสนับสนุนให้กับเศรษฐกิจ ต่อมาในการประชุมครั้งที่ 3/2557 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2557 กนง. มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 2.00 ต่อปี โดยประเมินว่าภาวะการเงินผ่อนปรนมากเพียงพอที่จะช่วยประคับประคองเศรษฐกิจแล้ว

○ หลังจากสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลายลงในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม 2557 กนง. ประเมินว่าเศรษฐกิจเริ่มมีแนวโน้มฟื้นตัว และนโยบายภาครัฐที่เริ่มมีความชัดเจนขึ้นจะส่งผลต่อเนื่องให้ความเชื่อมั่นภาคเอกชนปรับตัวขึ้นและสนับสนุนการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ ในภาวะดังกล่าว นโยบายการเงินควรรักษาความผ่อนปรนต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่ยังอยู่ในระยะเริ่มแรก จึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ในการประชุมวันที่เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 6 สิงหาคม และ 17 กันยายน 2557 อนึ่ง กนง. เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ร้อยละ 2.00 ต่อปี อยู่ในระดับที่สอดคล้องกับการรักษาเสถียรภาพทางการเงินในระยะยาว

○ ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวต่ำกว่าที่ กนง. เคยประเมินไว้ ประกอบกับปัจจัยเสี่ยงต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจโลก และความล่าช้าของการลงทุนภาครัฐ อย่างไรก็ตาม กนง. ประเมินว่านโยบายการเงินยังผ่อนปรนเพียงพอและเหมาะสมกับเศรษฐกิจที่จะทยอยฟื้นตัวในปี 2558 โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางการเงินในระยะยาว จึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 2.00 ต่อไป ในการประชุมวันที่ 5 พฤศจิกายน และ 17 ธันวาคม 2557

มาตรการด้านตลาดการเงิน

การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
ผ่อนคลायกฎระเบียบในการทำธุรกรรมอนุพันธ์เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน	- อนุญาตให้บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ สามารถยกเลิกธุรกรรมอนุพันธ์เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับเงินลงทุนโดยตรง เงินให้กู้ยืมและเงินกู้ยืมที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องจัดให้ลูกค้าทำคำรับรองว่าจะไม่ทำธุรกรรมอนุพันธ์หรือป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนซ้ำซ้อนกัน - อนุญาตให้ส่วนราชการสามารถทำธุรกรรมอนุพันธ์เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้โดยไม่ต้องแสดงเอกสารหลักฐานต่อธนาคารแห่งประเทศไทย และสามารถยกเลิกธุรกรรมดังกล่าวได้ทุกกรณี	3 พฤศจิกายน 2557

ที่มา: หนังสือเวียน ธปท. ที่ ฝกง.(21) ว.39/2557 วันที่ 21 ตุลาคม 2557